Jaargang 116. Zondag, 27 September 1857. No. 116.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

ATTESTATIËN DE VITA.

De BURGEMEESTER van *Groningen* brengt door deze ter kennis van de **BURGERLIJKE** en **KERKELIJKE GEPENSIONEERDEN, GEPENSIONEERDE MILITAIRE OFFICIEREN, ONDEROFFICIEREN** en verdere **MANSCHAPPEN**, alsmede **GEPENSIONEERDE WEDUWEN**, dat tot het afgeven der **ATTESTATIËN DE VITA**, ter bekoming van PENSIOENEN op den 30sten September aanstaande verschenen, **voor al de bovengenoemden, alleen op Vrijdag den 2den October 1857**, van des voormiddags 9 tot des namiddags 1½ uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis zitting zal worden gehouden.

GRONINGEN, 26 September 1857.

De Burgemeester: J. SLOT.

Groninger Straatvuilnis.

PUBLIEKE VERKOOPING op WOENSDAG den 30sten September 1857, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand*.

NIEUWSTIJDINGEN.

BRITSCH-INDIË.

De verontrustende tijding, dat de muitelingen voornemens waren tegen Calcutta zelve, de hoofdzetel van het Engelsche bestuur in Bengalen, op te rukken, erlangt meerderen schijn van waarheid. Eene correspondentie uit die stad van den 9den Augustus van een Franschman deelt daaromtrent zeer belangrijke bijzonderheden mede, waaraan wij de volgende zinsneden ontleenen:

»De versterkingen komen niet aan, althans zij komen niet dan met onbeduidende detachementen. Sedert mijn laatsten brief zijn er niet meer dan vijfhonderd man ontscheept. (De versterkingen van lord *Elgin* schijnen dus te zijn aangekomen tusschen de dagteekening van dezen brief en den 15den Augustus, van welken datum de laatste berigten uit Calcutta zijn.) De opstand breidt zich naar onzen kant uit. Al wat onze stad aan troepen bezat, is onder bevel van generaal *Outram* naar Dinapoor gezonden. Veertig of hoogstens vijftig Europeanen zijn ter bewaking van Fort-William achtergelaten. Wij verkeeren derhalve in grooten angst, want zoo de opstand hier uitbrak, zouden wij geene andere verdediging hebben dan de onlangs opgerigte militie, die er niet zeer krijgshaftig uitziet.

»Ieder verwacht een aanval. De vrouwen en kinderen zijn aan boord der schepen. Ik betrek met zestig andere Franschen de wacht voor het Fransche consulaat, om het in geval van aanval te verdedigen.

»De tijding van eene overwinning op de muitelingen van Dinapoor behaald, heeft onze vrees geenszins verminderd. Het verlies der onzen moet onbeteekenend zijn; maar men verontrust zich bovenal, omdat de gedemoraliseerde soldaten eene niet zeer geruststellende houding aannemen. Zij vechten als leeuwen tegenover den vijand, maar toonen veel weerzin om hem te gaan opzoeken in een door den opstand verwoest en door de cholera geteisterd land.

»Het misnoegen des legers valt gemakkelijk te verklaren. Alles wat in der tijd van de verwarring in het krijgsbestier te Balaclava in de Krim verhaald is, hebben wij hier voor oogen. Geen equipagie-trein, geene provisiën, zelfs geene ammunitie. De vijf of zes regementen, van verschillende kanten opgeroepen om ze hier te ontschepen, worden naar de hooge landen gezonden op slechte, door ossen getrokken karren. Als zij op eene rustplaats zijn aangekomen, weet men niet hoe hun vleesch en brood te bezorgen. Het duurt soms drie of vier uren alvorens zij voedsel krijgen, en dikwijls moeten zij tot de volgende rustplaats voortrukken, waar zij uitgeput aankomen eer zij iets te eten vinden. (Het is geene geringe beschuldiging die hier tegen het Indisch bestuur wordt gedaan. Maar men bedenke dat het een Franschman is, uit wiens pen deze bijzonderheden zijn gevloeid. Van andere zijden zijn daaromtrent nog geene klagten vernomen.)

»Het eenige goede nieuws, dat wij ontvangen hebben, zijn wij aan den held van Cawnpore verschuldigd, zooals generaal *Havelock* thans wordt genoemd. De inneming van Bithoor is als eene schitterende overwinning uitgekreten; evenwel houden velen het er voor, dat het niet meer dan eene gewaagde onderneming was: getuige *Havelock's* overhaaste terugtogt. (Men weet volgens latere berigten dat die terugtogt van korten duur is geweest.)

»Tot overmaat van ramp, heeft men tijding ontvangen dat de opstand het presidentschap Bombay teistert. Verscheidene inlandsche regementen zijn opgestaan en nemen hunne rigting naar het hooge land en het noorden, zonder dat onze troepen daartegen iets vermogen. Een koopman te Bombay schrijft mij zelfs, dat de laatsten geweigerd hebben de bevelen hunner officieren op te volgen.

»Daarentegen is de houding van het kleine leger voor Delhi bewonderenswaardig. Meer nog dan het vijandelijk vuur, heeft de cholera deze dappere lieden geteisterd, die evenwel met onverschrokkenheid en goed gevolg wederstand bieden aan de herhaalde uitvallen der Hindoes. Desniettemin zullen zij den terugtogt moeten aannemen, wanneer de versterkingen niet spoedig komen."

Een ander correspondent schrijft uit Calcutta van den 8sten Augustus: »Wij durven nog niet zeggen, dat de hoofdstad van Britsch-Indië tegen een aanval gevrijwaard is, hoewel wij overtuigd zijn, dat Calcutta genoegzaam versterkt is, om de inneming der stad te beletten. Ondertusschen zijn de muiters meester van den weg, die van Benares tot op 150 mijlen van Calcutta loopt. De telegraaflijnen zijn afgesneden en de hoeveelheid vernielde indigo, zijde, enz. enz. is onberekenbaar."

Omtrent het oogmerk waarmede lord *Elgin* naar Calcutta vertrokken is, zegt een der in Hongkong verschijnende dagbladen: »Verscheidene regementen van het Bengaalsche leger zijn ontwapend, niet omdat zij met der daad aan het muiten geslagen waren, maar alleen bij wijze van voorzorg, en indien zij aan den verleidelijken invloed van het slechte voorbeeld onttrokken waren, dan zouden zij, even als te voren, zeer getrouw bevonden worden. Lord *Elgin* is op zijne eigene verantwoordelijkheid vertrokken, om met lord *Canning* in overleg te treden en hem eenige Europesche regementen aan te bieden, in ruiling tegen Bengaalsche inlandsche troepen en ontwapende Cipayers, die men het best onschadelijk kan maken door hen elders te bezigen. Gedurende den laatsten Chineschen oorlog hebben de Bengaalsche inlandsche regementen uitstekende diensten gedaan en zich bij de Chinezen, die hun den naam van zwarte duivels gaven, zeer bevreesd gemaakt. Lord *Elgin*, die te Singapore den last zou geven om alle aldaar uit Europa komende troepen terstond naar Indië te zenden, zal slechts tien of veertien dagen te Calcutta vertoeven, en alsdan herwaarts terugkeeren."

De *Times* deelt den tekst eener proclamatie mede, welke te Cawnpore door *Nena Sahib* zou zijn uitgevaardigd, en waarin hij, onder meer andere tastbare onwaarheden, het volk tracht diets te maken, dat een groot leger uit Engeland afgezonden was, om de Hindoes met geweld tot het Christendom te brengen, maar dat de Onderkoning van Egypte, door den Sultan verwittigd, het Engelsche leger, tijdens de ontscheping te Alexandrië, tot den laatsten man toe verslagen en al de Engelsche schepen vernield heeft. — Deze geschiedenis vindt natuurlijk geloof bij de Indiërs.

ITALIË.

Volgens bijzondere berigten uit Rome, wordt het ministerie van den kardinaal *Antonelli* als zeer wankelend beschouwd. Reeds bij den terugkeer des Pausen van zijne reis had men opgemerkt, dat onderscheidene hooge staatsbeambten door hem bij zijnen intogt met koelheid bejegend werden. De kardinaal *Antonelli* zelf heette toen ongesteld te zijn; men meende echter te weten dat hij, bewust van de ontevredenheid des Pausen, geraden geoordeeld had, hem niet in de eerste oogenblikken te ontmoeten. Sedert dien tijd zijn onderscheidene bijzonderheden opgemerkt, waaruit men meende te kunnen afleiden, dat er eene verandering van bestuur op handen was, en het ontbrak niet aan gissingen nopens de vermoedelijke gevolgen van zulk eene gebeurtenis.

DUITSCHLAND.

De zamenkomst der Keizers van Frankrijk en Rusland te Stuttgart is tegenwoordig het begin en het einde van bijna alle dagbladartikelen. 't Is dan ook een belangrijk feit, als men nagaat, dat de monarchen geenszins eene beleefdheid ten aanzien van elkander willen aan den dag leggen, maar inderdaad voor 't oog van geheel Europa meenen te moeten overgaan tot eene staatkundige handeling. Eene zoo sterke toenadering, waarbij de Fransche en Russische Keizers elkander een wederzijdsch blijk van hoogachting geven, *moet* op den algemeenen staatkundigen gang van zaken invloed uitoefenen.

Niet onjuist merkt de Fransche *Patrie* aan, dat de zamenkomst het onmiddellijke gevolg is van den Parijschen vrede, die daardoor als 't ware op nieuw zal worden geratificeerd. »De vrede is gesloten — zegt dat blad — omdat de wijsheid der souvereinen dien mogelijk heeft gemaakt. Thans, nu de souvereinen door een band van persoonlijke hoogachting en vriendschap nog naauwer zullen worden vereenigd, zal de vrede van nog meer duurzamen aard worden. Europa kan alzoo niets beters verlangen dan hunne zamenkomst."

Opmerking verdient ook wat in het officiële dagblad van Rusland, de *Petersb. Hofztg.*, over dit onderwerp gezegd wordt: »Uit den strijd der meeningen, zegt dat blad, wordt de waarheid openbaar. De oorlog van 1853 tot 1856 was noodwendig om Europa op nieuw de noodzakelijkheid van den vrede aan te toonen en de weldaden te doen zien, welke daaruit voor de regeringen zoowel als voor de volkeren voortvloeijen. De algemeene behoefte aan vrede, en de wensch om dien op vaste grondslagen te bevestigen, werd zigtbaar. Het voornaamste middel daartoe zal wel zijn: de verwijdering van alle eerzuchtige plannen en de herstelling van het wederkeerig vertrouwen tusschen de *vier* groote mogendheden: Rusland, Frankrijk, Engeland en Pruissen. De reis van Keizer *Napoleon* naar Engeland en nu naar Duitschland moet gunstige gevolgen voor de toekomst hebben. Wij zien daarin een onderpand voor de bevestiging van den Europeschen vrede, een middel tot herstel van bovenbedoeld vertrouwen, en merken met genoegen op, dat ook in Engeland de noodzakelijkheid van eene vriendschappelijke verhouding tusschen genoemde vier mogendheden gevoeld wordt." — Opmerking vooral verdient in dit artikel de doorschrapping, om zoo te zeggen, van Oostenrijk van de lijst der groote mogendheden en de vriendschappelijke toon jegens Engeland.

— H. M. de Koningin der Nederlanden is den 21sten te Stuttgart aangekomen, met het voornemen om aldaar eenigen tijd te vertoeven.

— Naar men met zekerheid verneemt, zal de Keizer van Oostenrijk den 29sten of 30sten te Dresden komen en den 1sten October te Weimar met den Keizer van Rusland eene zamenkomst hebben.

— De cholera heerscht bij voortduring hevig te Stokholm en in andere plaatsen van Zweden en Noorwegen. Dezer dagen heeft die ziekte zich te Koningsbergen vertoond.

GROOT-BRITTANJE.

De ongerustheid ten aanzien van Indië neemt in Engeland nog voortdurend toe, en houdt men zich hoe langs hoe meer overtuigd dat Engeland, voor het tegenwoordige, van het rijkste en vruchtbaarste gedeelte zijner Oost-Indische bezittingen is verstoken. Het overdreven vertrouwen, door den gouverneur-generaal lord *Canning* aanvankelijk in zijne magt gesteld, en de aanvankelijke weigering der Engelsche regering om troepen over land naar het tooneel des opstands te zenden, waartoe zij nu eindelijk, maar althans voor honderden reeds gevallen slagtoffers te laat, besloten heeft, worden sterk gegispt, terwijl het wantrouwen jegens het bewind in Indië, door het bekend adres der voornaamste ingezetenen van Calcutta nog versterkt is. Sommigen houden de terugroeping van lord *Canning* voor niet onwaarschijnlijk.

Bovenal wordt het hoofd van het tegenwoordige ministerie, lord *Palmerston*, door sommige dagbladen zeer hard gevallen over de wijze waarop hij den opstand in Britsch Indië heeft aangevat. Aan de stijfhoofdigheid van dien minister wijt men het vooral, dat de opstand zulk eene uitbreiding heeft erlangd, dat het verlies van Indië tot de mogelijkheden behoort. »De staatkunde van lord *Palmerston*," zegt een dier bladen, »is de meest zelfzuchtige, welke men zich denken kan, en daaraan is het voornamelijk toe te schrijven, dat niet ééne natie op het vaste land van Europa sympathie voor ons gevoelt. Die zelfzuchtige staatkunde is niet een regeringsbeginsel, toegepast omdat zij strookte met de belangen van dit rijk, maar is eenvoudig een uitvloeisel van het persoonlijk karakter van den lord, die alleen in het groot toepast, wat hij als bijzonder persoon denkt en gevoelt. Deze neiging is te gevaarlijker, omdat daaraan 's lands wezenlijke belangen konden worden opgeofferd. Lord *Palmerston* had, nu vijftien jaren geleden, zich tegen de doorgraving der landengte van Suez verklaard, om onbekende redenen. In plaats van later zijne dwaling te erkennen, raadpleegt hij zijne zelfzucht, welke daarin eene nederlaag voor zich zelf zou zien: daarom nog wordt op dit oogenblik dat groote werk tegengehouden. Had voor zes à acht maanden, toen de eerste tijdingen der bestaande spanning aankwamen, een leger van 30,000 manschappen over Suez naar Indië kunnen vertrekken, dan waren hoogst waarschijnlijk al die moorden voorkomen en het oproer in het begin gestuit, terwijl men nu het als een gunstig berigt beschouwt, als het gelukt is, de positie, welke men inneemt, te behouden.

»De ophef, door de regering gemaakt van den spoed, welke aangewend is om in twee maanden tijds 25,000 man naar Indië in te schepen, is alweder een gevolg dier zelfzucht, welke behoefte heeft om geprezen te worden, ook dáár waar niets bijzonders is verrigt. Geene natie ter wereld was zoo ten strijde toegerust als Engeland. Juist toen de oorlog tegen Rusland geëindigd was, waren wij met onze toebereidselen gereed, dus twee jaren te laat. Sedert is de oorlog met China ontstaan, zoodat eene troepen-verzending op groote schaal moest plaats hebben. Als men zich nu over iets moet verwonderen, dan is het, dat er, bij de jaren lange toebereidselen, nog niet meer is gedaan, dan tot heden. Te wenschen ware het, dat onze eerste minister meer begreep, hoeveel belang men in dezen bij spoed heeft, daar iedere dag, waarop wij geene beslissende overwinning behalen, nieuwe vijanden verwekt. De bevolking, eerst rustig gebleven, krijgt nu moed, om zich bij de oproerige troepen te scharen, daar zij aan hunne zege beginnen te gelooven."

Uit deze taal is wel op te maken, dat, naarmate de berigten ongunstiger worden, de toestand van lord *Palmerston* hagchelijker wordt.

Lord *Palmerston* begint thans in te zien, dat hij het onderspit zal delven in de kwestie der doorgraving van de landengte van Suez, en van lieverlede worden reeds voorbereidende maatregelen genomen, om, indien de hersenschim — zoo als lord *Palmerston* deze zaak voor weinige weken in het Parlement noemde — mogt verwezenlijkt worden, daarvan zooveel mogelijk partij te trekken. Reeds worden verschillende stations, welke men meent dat alsdan van belang kunnen worden, hetzij op loyale wijze of wederregtelijk in bezit genomen, zoo als onlangs Perim, en nu weder de Kokos-eilanden, waaromtrent men hier achter meer uitvoerige mededeeling zal vinden. Laatstgenoemde eilanden, niet veel meer dan naakte rotsen, zouden echter, bij eene geregelde stoombootvaart van Suez op Ceylon, zeer goede diensten kunnen bewijzen, terwijl men door de inbezitneming van Perim, zich van het meesterschap over dien weg verzekert, zoodat moeijelijk een schip het te graven kanaal zou kunnen passeren, indien de bezetting van dat eiland zulks niet gedoogde. 't Zijn maatregelen, der sluwe staatkunde van lord *Palmerston* waardig!

— De Londensche consols en andere effecten hebben in den laatsten tijd geene verandering van eenig belang ondergaan. Met verwondering vraagt men zich af hoe het mogelijk is, dat bij de belangrijke voorvallen in Britsch-Indië, waar niet alleen de heerschappij der O. I. Compagnie, maar ook de handel en de nijverheid van het moederland op het spel staan, de Londensche effectenbeurs zoo kalm kan blijven. De verklaring van dit verschijnsel moet worden gezocht in de nationale fierheid der Engelsche natie, die, liever dan eenige vrees te laten blijken, of een zoo groot gewigt aan de tegenwoordige crisis toe te schrijven, die verpederend voor Groot-Brittanje schijnen kon, zich van alle beursoperatiën in nationale fondsen onthoudt, en zoo hunne prijzen handhaaft. In de laatste week is op de Londensche beurs minder omgegaan, dan anders op een enkelen dag. »In Engeland," zegt de Londensche correspondent van een Belgisch blad zeer juist en zeer karakteristiek, »in Engeland is zelfs het geld vaderlandslievend."

— Het besluit van eenige inwoners van Calcutta, om in de tegenwoordige omstandigheden eene petitie aan het Parlement te rigten, opdat door de wetgeving maatregelen worden genomen om het bestuur van de Indische aangelegenheden aan de bewindhebbers der O. I. Compagnie te ontnemen en regtstreeks aan de regering van H. M. de Koningin op te dragen, wordt, in elk geval als hoogst ontijdig, door de ministeriële organen allezins afgekeurd. Men betwist aan den heer *Peterson*, die zich daarbij aan het hoofd heeft gesteld der adressanten, de bevoegdheid om in dezen de Britsche bevolking van de genoemde Indische hoofdstad te vertegenwoordigen, en men oordeelt het daarenboven zeer berispelijk, dat er lieden worden gevonden, die, op een oogenblik op 't welk men soldaten behoeft, ten einde een' militairen opstand te bedwingen en de verstoorde rust en veiligheid in een groot gedeelte der Britsche bezittingen in Indië te herstellen, staatkundige twisten, die vroeger reeds moeite hebben gebaard, op te rakelen, met het doel om daar te lande eene constitutionele regering te vestigen, met een Parlement en eene onafhankelijke regterlijke magt, waarin de adressant en zijne vrienden een geduchten invloed zouden kunnen uitoefenen en met de voornaamste betrekkingen begiftigd worden.

— In de stad Clonwel in Ierland hebben de »Iersche Cipaijers", zoo als men het morrend gepeupel aldaar noemt, weder plakkaten uitgestrooid, het volk waarschuwende geen dienst te nemen voor Indië, maar het voorbeeld der Cipaijers te volgen en de groene vlag op te steken, ten strijde tegen de Engelsche verdrukkers.

Ook te Limerick hebben Zaturdag en Zondag eenige ongeregeldheden plaats gehad onder het ingelijfde regement militie van het graafschap Limerick. Door tusschenkomst der politie werden deze ongeregeldheden echter onderdrukt.

Het doet ons hierbij een genoegen te kunnen mededeelen, dat te Dublin uitkomende hoofd-orgaan der R.-K. partij in Ierland met nadruk de in andere Iersche bladen voorkomende betoogen tot verdediging van den opstand der troepen in O.-Indië bestrijdt. Ook veroordeelt dat blad ten sterkste de naamlooze geschriften, welke te Clonwel, Carrick-on-Suir en op vele andere plaatsen in het zuiden van Ierland aangeplakt zijn ten gunste van de oproerige Cipayers.

Te Belfast blijft het thans rustig, dank zij het gestadig patrouilleren van 400 goed gewapende politie-agenten.

— Te Frementle, in Australië, is in eene volksvergadering het besluit genomen, om een adres aan den gouverneur te rigten, waarbij wordt gewezen op het groot verschil van de mannelijke en de vrouwelijke bevolking in het westen des lands, en het wenschelijke dat, in het belang der zedelijkheid, een zeker aantal vrouwelijke veroordeelden, die daartoe geschikt voorkomen, derwaarts worden overgevoerd.

FRANKRIJK.

De Keizer heeft Maandag het kamp bij Chalons verlaten en is Donderdag te Straatsburg aangekomen, alwaar zijne komst door een salvo van 101 kanonschoten en door het gelui van al de klokken werd aangekondigd.

Gedurende de afwezigheid des Keizers, zal prins *Jerôme* den ministerraad presideren.

— Den 22sten overleed te Parijs op 53jarigen leeftijd de heer *Manin*, in 1848 president der republiek van Venetië, die ook die stad in 1849 geruimen tijd tegen de Oostenrijkers verdedigde.

— Dingsdag is voor de regtbank van Parijs een aanvang gemaakt met eene zaak die reeds langen tijd de aandacht van geheel Frankrijk heeft tot zich getrokken; wij bedoelen de beruchte zaak van *Carpentier*, *Grellet*, *Parot* en *Guerin*, beschuldigd van diefstal van aandeelen in de Noorder spoorweg-maatschappij, ten bedrage van 5 à 6 millioen fr. *Carpentier* en *Grellet* waren kassier en onder-kassier van de maatschappij en genoten het volle vertrouwen van hunne principalen. Zij hadden zich in 1851 aan beurs-speculatiën gewaagd, en volgens hun voorgeven altijd daarbij verloren. Om die verliezen te dekken, alsmede om aan hunne speelwoede en uitspattingen te voldoen (de eerstgenoemde onderhield eene minnares, die hij 1000 fr. 's maands gaf), hadden zij uit de kisten, waarin 30,000 aandeelen van baron *Rothschild* lagen, een groot aantal zich toegeëigend en aan de beurs verkocht. Hierin werden zij bijgestaan door hunnen vriend *Parot*, een voormalig student in de geneeskunde en handelaar in paarden.

Toen baron *Rothschild* zijn voornemen te kennen gaf om zijne aandeelen terug te nemen, waren zij in het naauw gebragt, maar wisten toen, op eene stoutmoedige wijze en zelfs onder het oog van den administrateur, zich van andere aandeelen meester te maken, waarmede zij het aantal aandeelen van baron *Rothschild* voltallig maakten. Bij die gelegenheid merkten zij, dat er buiten hen om, nog meer aandeelen waren ontvreemd, en hielden zich overtuigd dat *Guerin*, die des nachts het kantoor bewaakte, daarvan de dader was, vooral omdat hij vroeger getracht had hen tot de ontvreemding over te halen. Aan het deksel der kist kon men ook duidelijk de sporen van braak zien. Om hunne misdaad geheim te houden, waren zij verpligt deze ontdekking te verzwijgen, en op die wijze stapelde zich te kort op te kort en de eene ontvreemding volgde op de andere, waardoor zij tevens tot aanzienlijke vervalschingen in de boeken genoodzaakt werden.

Toen de zaken eindelijk openbaar zouden worden, namen zij de vlugt naar Amerika, waar zij, hoewel met veel moeite, werden aangehouden. *Guerin* had reeds in 1855 zijn ontslag van de maatschappij verkregen, en had sedert dien tijd zich in allerlei groote ondernemingen gestoken. Van al de ontvreemde waarden zal niet ten volle een millioen teregt komen, waartoe de eigendommen van *Guerin* nog de grootste bijdrage zullen leveren.

Dingsdag is, zooals wij zeiden, de zaak voor de regtbank aangevangen. De vier beschuldigden hebben reeds een verhoor ondergaan. Ook eenige der getuigen, waaronder baron *Rothschild*, zijn gehoord. Donderdag zijn de pleidooijen begonnen en heeft de heer *Lachaud* voor *Carpentier* het woord gevoerd.

BELGIË.

De onderhandelingen over het handelstractaat tusschen Nederland en België stuiten op moeijelijkheden. De Nederlandsche regering weigert de verlangde concessiën ten aanzien van de vaart op Java te doen; intusschen blijven die onderhandelingen voortduren.

— Volgens een Brusselsch dagblad, 't welk van tijd tot tijd mededeelingen ontvangt van wege het ministerie, zal hoogst waarschijnlijk aan het transport op de Belgische spoorwegen eene beweging worden gegeven vijfmaal sneller dan de tegenwoordige. Te dien einde zullen de ijzeren spoorregels veel zwaarder worden gemaakt en, van elkander verwijderd op een afstand van zes tot acht meters, in staat zijn om den last te dragen van rijtuigen van zeer groote afmetingen, die, even als de stoomvaartuigen, in zich zullen bevatten zoowel het stoomwerktuig, als de reizigers en de goederen. Het bedoelde blad zegt, dat het ontwerp van allezins ernstigen aard is; — dat de plannen gereed zijn, en het slechts van België zelf zal afhangen, om het nieuwe stelsel het eerst in toepassing te brengen, en daarvan de voordeelen te trekken.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Donderdag den 24sten September.

De commissie van redactie van een adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp ingebragt, gewijzigd naar de daarop in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen. De Kamer zal het morgen in behandeling nemen.

Dit ontwerp is van den volgenden inhoud:

SIRE!

1. De Eerste Kamer heeft zich verheugd, bij de plegtige opening van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal van Uwe Majesteit te mogen vernemen, dat Nederland voortdurend in goede verstandhouding met de andere mogendheden verkeert.

2. Wij hebben met genoegen gehoord, dat Uwe Majesteit van de zee- en landmagt weder een loffelijk getuigenis heeft gegeven. De roem onzer wapenen in Nederlandsch-Indië wekt onze innige deelneming op. Wij wenschen dat door eene doelmatige uitbreiding van het materiëel der marine, aan onze nationale belangen aanvankelijk zal zijn voldaan.

3. In het welzijn van 's lands overzeesche bezittingen stellen wij in deze dagen een meer dan gewoon belang. Met nauwgezetheid zullen wij de toegezegde wetsvoordragt onderzoeken, die tot afschaffing der slavernij in 's rijks West-Indische koloniën moet leiden.

4. Wij waarderen het als een groot voorregt, dat het Vaderland in den afgeloopen winter gespaard mogt blijven voor rampen door watersnood veroorzaakt, en verheugen ons in de bevredigende uitkomsten, welke de verschillende takken van volksvlijt over het algemeen hebben opgeleverd.

5. Op hoogen prijs stellen wij Uwer Majesteits zorgen voor al hetgeen de veiligheid des lands verzekeren en de stoffelijke welvaart der natie vermeerderen kan. Uitbreiding van spoorwegen en van het onderling verkeer kan die welvaart bevorderen. Wij vinden het billijk dat, bij den gunstigen toestand van de schatkist, Uwe oplettendheid gevestigd blijft op de behoefte aan opbeuring der geldmiddelen van sommige gemeenten, en achten het tijdstip geschikt om tot de overweging van daartoe leidende maatregelen over te gaan. Wij vleijen ons dat eene voortgezette schulddelging bij dat alles niet achterwege zal blijven.

6. Teregt heeft Uwe Majesteit ons op de verpligting gewezen om de zedelijke en verstandelijke ontwikkeling der natie gelijken tred te doen houden met den bloei onzer stoffelijke welvaart. Wij hopen dat de werkzaamheden, welke de invoering der wet op het lager onderwijs vordert, eene voorbereiding van de grondwettige regeling van het middelbaar en hooger onderwijs niet zullen vertragen.

7. Uwe Majesteit zal ons bereid vinden tot ijverig onderzoek van al die wets-ontwerpen, welke aan ons voordeel zullen worden onderworpen. Moge de daaraan te besteden arbeid voor het vaderland gewenschte vruchten dragen!

8. De overtuiging door U, Sire, uitgesproken, dat de toestand des lands vele redenen van tevredenheid schenkt, geeft ons stof tot regtmatige vreugde. Moge het genot van zoo groote zegeningen nopen tot dankbaarheid aan God, en een prikkel te meer zijn om de tegenwoordige zitting der Staten Generaal, onder Hooger bijstand, bevorderlijk te maken aan de welvaart en het geluk van Nederland!

Zitting van Vrijdag den 25sten September.

De Kamer heeft heden het adres van antwoord op de troonrede onveranderd met algemeene stemmen aangenomen. De zinsnede betrekkelijk de spoorwegen gaf aanleiding tot twee amendementen, strekkende om meer bepaald uit te drukken: hetzij dat de spoorwegen ondersteuning van het rijk verdienen, of om de bevordering van den aanleg meer op den voorgrond te stellen dan in het ontwerp.

De commissie, hoezeer belangstellende in de zaak, meende dat men over de wijze hoe, en de mate waarin deze zaak ondersteund of bevorderd zou moeten worden, niet moest vooruitloopen. Daarop werd het eene amendement ingetrokken, en het andere verworpen.

De Kamer is uiteengegaan.

Tweede Kamer.

Zitting van Donderdag den 24sten September.

De heer *Bosscha*, rapporteur der commissie die belast is geweest met het aanbieden aan Z. M. van de lijst der drie kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer, deelt mede, dat die commissie zich gisteren, met inachtneming van het gebruikelijke ceremoniëel, van hare taak heeft gekweten, en dat Z. M. haar heeft te kennen gegeven, dat HD. zich onverwijld met het doen van eene keuze zou bezig houden.

Hierna wordt door den griffier voorlezing gedaan van een kon. besluit van den 24sten Sept. houdende benoeming van den heer mr. *J. K.* baron *van Goltstein*, tot voorzitter van de Tweede Kamer voor het zittingjaar 1857—1858. — Aangenomen voor kennisgeving.

De tijdelijke voorzitter, de heer *Anemaet*, verlaat den voorzittersstoel, na het houden eener korte rede.

Alvorens zijne betrekking te aanvaarden, houdt de heer *van Goltstein* de volgende aanspraak:

MIJNE HEEREN!

»Op nieuw ten gevolge van de gunstige voordragt dezer vergadering, door Z. M. den Koning tot voorzitter dezer vergadering benoemd, vervul ik een aangenamen pligt, door mijn dank te betuigen voor de mij te beurt gevallene onderscheiding, welke ik op hoogen prijs stel.

»Op nieuw zal mijn streven geen ander zijn, dan om eene gepaste orde in uwe beraadslagingen te handhaven en elke stoornis, welke daarin mogt kunnen worden toegebragt, te weren.

»Gelukkig strekken de bezadigdheid, door deze vergadering in het uiten van hare gevoelens geopenbaard, en de welwillendheid, door haar jegens mij betoond, tot het gemakkelijk maken mijner taak in het leiden uwer beraadslagingen.

»De ernstige begeerte, welke deze vergadering bij den aanvang der vorige zitting bezielde, van geene middelen onbeproefd te laten, ten einde tot de regeling van het gewigtig onderwerp van het lager onderwijs te geraken, is met een gunstigen uitslag bekroond geworden. Bevredigend is die uitkomst en aangenaam het uitzigt, dat zij opent. Zij verschaft ons de overtuiging, dat hoe menigvuldig ook de werkzaamheden mogen zijn, die ons wachten, onze ijverige pogingen om, in overeenstemming met de Regering, het algemeen belang te behartigen, ook in deze zitting niet vruchteloos zullen aangewend worden.

»Bemoedigd kunnen wij dus de taak weder opvatten, welke in de vorige zitting door ons aanvaard werd tot de verdere ontwikkeling der beginselen door de grondwet gehuldigd; wèl verzekerd, dat hierdoor de algemeene welvaart op een hechten grondslag gevestigd wordt.

»Ik verklaar het voorzitterschap van de Tweede Kamer der Generaal te aanvaarden."

Er zijn in deze zitting ingekomen onderscheidene kon. boodschappen, ten geleide van *veertien* ontwerpen van wet, meerendeels in de vorige zitting onafgedaan gebleven.

De Kamer heeft hare afdeelingen benoemd voor het ingetreden tweemaandelijksch tijdvak, welke gekozen hebben: tot voorzitters, de heeren *Dullert*, *Wintgens*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Baud* en *de Kempenaer*; tot onder-voorzitters, de heeren *Bosscha*, *Delprat*, *van Akerlaken*, *Meeussen* en *Gevers Deijnoot*; — tot leden der commissie voor het adres van antwoord op de troonrede, de heeren *Bosscha*, *Wintgens*, *Mackay*, *de Brauw* en *Storm van s Gravesande*; — tot leden der commissie voor de verzoekschriften, de heeren *van Deinse*, *Schimmelpenninck*, *Hengst*, *Beens* en *van Wintershoven*.

Naar aanleiding van de op hem verstrekte magtiging, heeft de minister van financiën de algemeene *staatsbegrooting* voor 1858 bij de Kamer ingediend.

Z. exc. heeft, als naar gewoonte, die aanbieding doen vergezeld gaan van eenige beschouwingen over den algemeenen toestand onzer financiën, waaraan wij het volgende ontleenen:

Vooreerst worden de begrootingen van vorige dienstjaren besproken. Van dat van 1854 is tot nog toe eene som van *f* 515.80 beschikbaar. Het voordeelige slot van het dienstjaar 1855, waarvan reeds ruim 13 millioen besteed is tot aankoop en amortisatie van schuld, bedraagt nog eene som van *f* 194,964,33.

Voor zooverre thans kan worden opgegeven, hebben 's rijks inkomsten en middelen over het dienstjaar 1856 gezamenlijk opgebragt *f* 104,818,328,02; waaronder 3½ millioen uit het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen en bijna 14 millioen uit de batige slotten van 1853, 1854 en 1855, aan de dienst van 1856 toegevoegd voor amortisatie en aflossing van schuld, benevens 28½ millioen uit de opbrengst der overzeesche bezittingen. Wanneer men deze buiten beschouwing laat, dan hebben de overige middelen opgebragt *f* 58,306,440,13, zijnde *f* 1,949,734.20 meer dan de raming.

De oorspronkelijke begrootingen van uitgaven bedroegen *f* 73,433,257.50. Zij zijn of worden nog verhoogd met ruim 20 millioen voor schulddelging en eenige andere uitgaven, zoodat de begrootingen van uitgaaf in 1856 stijgen tot *f* 94,074,620.05½.

Even als in vorige jaren echter, worden de cijfers voor de uitgaven toegestaan, geenszins door de werkelijkheid bereikt. Voor zooverre men thans kan nagaan, wordt daarop bespaard de som van *f* 1,360,282.96½.

Hierdoor worden de werkelijke uitgaven gebragt op het cijfer van *f* 92,714,337.09. Wanneer men dit aftrekt van het cijfer der middelen en inkomsten hierboven vermeld tot een bedrag van *f* 104,818,328.02, dan geeft het dienstjaar 1856 reeds thans een vermoedelijk voordeelig slot van *f* 12,103,990.93. Hieraan is echter reeds grootendeels eene bestemming gegeven, te weten, bijna 2 millioen ter gedeeltelijke voldoening van het aandeel van Nederland in de afkoopsom van den Deenschen Sondtol en 10 millioen tot inkoop van nationale schuld. Het vermoedelijk alsdan nog overblijvende voordeelig slot over het dienstjaar 1856, kan dus thans gesteld worden op *f* 378,990.93.

Dit zal evenwel nog eene aanzienlijke vermeerdering ondergaan, wanneer in 's rijks schatkist zal gestort zijn eene som van *f* 1,800,000 afkomstig van de koloniale bijdragen en die nog tot de dienst van 1856 behoort.

Er zullen derhalve van de dienst van 1856 nog bijna 22 tonnen gouds beschikbaar blijven.

Mogt het verleden jaar gedeeltelijk door opbrengst der middelen boven de raming, doch vooral door het mild vloeijen der Oost-Indische baten weder een aanzienlijk batig slot aan de schatkist verschaft hebben, zoo hebben ook de eerste acht maanden van dit jaar zich door gunstige uitkomsten uit die dubbel oogpunt doen kennen.

De belastingen hadden den 1sten September van dit jaar *f* 805,027.53 meer opgebragt dan in de eerste acht maanden van 1856. Ook de opbrengst der overzeesche bezittingen belooft zeer ruime bijdragen over dit dienstjaar in 's rijks schatkist te zullen doen vloeijen. Zoodat de toestand onzer financiën op dit oogenblik, zoo als het geëerbiedigde Hoofd van den Staat reeds heeft verkondigd, allezins gunstig mag genoemd worden.

Hoe voldoende die toestand ook moge zijn, zoo mag hij echter niet uitlokken de uitgaven hooger op te voeren, dan de dienst van den Staat volstrekt vordert. De Regering vleit zich dan ook dat de verschillende begrootingen van uitgaven de bewijzen zullen opleveren, dat, waar meer geld dan vroeger wordt aangevraagd, zulks door voldoende bewezen behoefte, dikwijls te lang onvervuld gebleven, wordt geregtvaardigd.

Het heeft niet aan aanzoeken ontbroken de tractementen te verhoogen, waaraan slechts zeldzaam kon worden toegegeven; ondertusschen blijft dit punt de bijzondere belangstelling der Regering tot zich trekken, en hebben dienaangaande overwegingen plaats.

Het eindcijfer van al de begrootingen van uitgaven voor 1858 bedraagt *f* 73,325,537.74, zijnde *f* 282,637.17 meer dan van de begrooting voor het loopende jaar (wanneer men nl. bij deze laatste buiten berekening laat de uitgave voor den Sondtol en de 10 millioen tot aankoop van schuld).

De minister maakt thans eenige algemeene opmerkingen over het voorgestelde eindcijfer. Van de dertien hoofdstukken van uitgaaf, die aan het onderzoek der Kamer worden onderworpen, zijn twee, namelijk dat van koloniën en van onvoorziene uitgaven, tot hetzelfde bedrag als ten vorigen jare uitgetrokken. Vijf hoofdstukken, namelijk die van de hooge collegiën van staat enz., van buitenlandsche zaken, binnenlandsche zaken, nationale schuld en oorlog, zijn lager geraamd dan voor het tegenwoordige dienstjaar. De voornaamste plaats wordt daarbij ingenomen door het hoofdstuk der nationale schuld, dat ten gevolge der voortgezette schulddelging, in het jaar 1858 tot een bedrag van *f* 482,963.18 lager kan geraamd worden dan voor 1857 is toegestaan.

Onder de zes hoofdstukken die tot een verhoogd cijfer worden voorgedragen komt in de eerste plaats voor dat van het Huis des Konings, wegens de meerderjarigheid van den prins van Oranje. De verhoogingen, voorgedragen voor de departementen van justitie, Hervormde en andere eerediensten en Roomsch-Katholijke eeredienst en die voor financiën, respectivelijk ten bedrage van *f* 88,925.40, *f* 6,955.12, *f* 18,010.00 en *f* 75,643.25, worden alle in de bijgevoegde stukken breedvoerig toegelicht. De aanzienlijkste verhooging is voor het departement van marine. Zij bedraagt *f* 683,543.53. De meerdere som wordt aangevraagd voor het droge dok te Willemsoord en het maken eener nieuwe sluis, zoodat voor de marine zelve genoegzaam niets meer dan in 1856 wordt gevraagd.

Het wets-ontwerp op de middelen is genoegzaam overeenkomende met de wet voor het loopende jaar. In de belastingen zijn geene veranderingen voorgesteld; desniettemin is, uit ondervinding van vorige jaren, de raming *f* 681,774.40½ hooger gesteld dan voor het loopende jaar.

In de voortdurend voldoende opbrengst der middelen, meent de minister een prikkel te meer te hebben om aan gemeenten de tegemoetkomingen te verschaffen, die met het welbegrepen verband, dat tusschen den staat en de gemeenten moet bestaan, overeenkomen en met de belangen van 's rijks financiën niet strijden. Hij houdt de behandeling der bekende voorstellen nog in den loop van dit jaar niet voor onmogelijk, en hoopt dat dit onderwerp eene spoedige afdoening zal verkrijgen, als wanneer het thans voorgedragen wets-ontwerp nog moet worden gewijzigd.

De raming van al de middelen en inkomsten voor het volgende jaar bereikt het cijfer van *f* 74,144,195.69; die der uitgaven, *f* 73,325,537.74; sluitende dus met een batig saldo van *f* 818,657.95.

Het slot van 's ministers rede luidt aldus:

»Mijne Heeren! Onze geëerbiedigde Koning heeft u doen opmerken, dat dit zittingjaar der wetgevende magt ruime gelegenheid zal aanbieden om het vaderland aan zich te verpligten. Wanneer wij op de belangstelling letten, die in het geheele land is opgewekt door de voorstellen der Regering, ten einde die provinciën welke daarvan nog verstoken zijn, te stellen in het genot van een versneld middel van vervoer, en ter tegemoetkoming in de financiële verwikkelingen van vele gemeenten, dan zult gij zeker met mij van gevoelen zijn, dat, om niet van de vele overige belangrijke onderwerpen van wetgeving te gewagen die in behandeling zullen komen, reeds uit dit oogpunt door een gewenscht overleg tusschen Regering en Volksvertegenwoordiging, deze zitting voor de welvaart van ons land hoogst gewigtige vruchten kan dragen. Niet minder wordt voorzeker door u de bede gedeeld, dat de onmisbare zegen des Allerhoogsten op de gemeenschappelijken arbeid moge rusten!"

's GRAVENHAGE, 25 September.

Bij kon. besluit van den 21sten dezer is benoemd tot kantonregter te Schagen, jhr. mr. *D. van Foreest*, regter-plaatsvervanger in de arr.-regtbank te Alkmaar; bij besluit van den 22sten, tot substituut-griffier bij de arr.-regtbank te Middelburg, jhr. mr. *A. van Reigersberg Versluijs*, advokaat aldaar, en bij besluit van den 23sten tot giffier bij het kantongeregt in het 4de kanton te Amsterdam, mr. *H. Croockewit jr.*, thans griffier bij het kantongeregt te Nieuwer-Amstel.

— De herstemming tot benoeming van een lid van de Tweede Kamer in het kiesdistrict Amersfoort zal geschieden op den 6den October.

— Z. K. H. de prins van Oranje heeft van de Koningin van Spanje de orde van *Karel III* ontvangen. De prins is van zijn uitstapje naar de koninklijke residentie van het Escuriaal teruggekeerd en is den 23sten weder uit de hoofdstad van Spanje vertrokken, alwaar hem inderdaad eene koninklijke eer is bewezen. Aan het gastmaal, door de Koningin ter zijner eere gegeven, namen 82 van de aanzienlijkste personaadjes van Madrid deel. De prins zat naast de Koningin. Den 18den gaf ook de markies *de Turgot*, Fransch gezant, een groot banket ter eere van den prins van Oranje, waarbij de leden van het corps diplomatique, de ministers van staat en andere hooge ambtenaren waren uitgenoodigd.

— Woensdag is uit de residentie naar Brussel vertrokken, de heer *de Belmont*, laatst minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. hof, en als zoodanig geaccrediteerd bij het hof van Spanje.

AMSTERDAM, 25 September.

Gisteren is in het lokaal Apollo en op het Drilveld, de tentoonstelling geopend van landbouw-voortbrengselen en werktuigen, van wege de Hollandsche maatschappij van landbouw. Deze tentoonstelling overtreft de vorigen in belangrijkheid. Niet alleen hebben een groot aantal onzer landgenooten tot opluistering daarvan medegewerkt, maar ook buitenlanders, vooral Engelsche fabrikanten, hebben een groot aantal werktuigen ingezonden.

Bij de harddraverij, heden bij gelegenheid der tentoonstelling gehouden en waarvoor 32 van de beste harddravers uit ons land waren ingeschreven, zijn zoowel de prijs als de beide premiën door Friesche paarden behaald: de prijs, een zilveren bouilloir op zilveren komfoor, benevens *f* 50 voor den berijder door het paard van *D. S. Feenstra*, te Lutjewoude, bereden door *H. Luurs*; de eerste premie, twee zilveren presenteertrommels op zilveren blad, door het paard van *K. A. Wassenaar*, te St.-Jacobie, bereden door *P. J. de Boer*, en de tweede premie, een zilveren olie- en azijndrager, door het paard van mr. *P. Heringa Cats*, te Leeuwarden, bereden door *P. J. de Boer*.

— Eergisteren is de stoomtrein, welke te 6 uur des namiddags van Rotterdam te Haarlem moest aankomen, digt bij laatstgemelde stad opgehouden, door het van de regels geraken van den tender en eene of meer goederenwagens. De schok is nog al sterk geweest, maar men heeft niet vernomen dat daardoor personen zijn gewond. Het verdere verkeer is door dit oponthoud eenige uren vertraagd.

— Te Purmerend hebben reeds twee raadsvergaderingen geen voortgang kunnen hebben, doordien het meerendeel der leden door ongesteldheid verhinderd werd de vergadering bij te wonen. Ook in andere gemeenten van den omtrek heerscht sedert eenigen tijd de koorts op ontrustende wijze.

— Volgens de *Indépendance Belge*, zouden te Hamburg brieven van Singapore en Java zijn ontvangen, waarin wordt gemeld, dat er eene vrij hevige gisting onder de inboorlingen is waar te nemen; en zouden de Europeanen, die voor een algemeenen opstand vreezen, bij voortduring op hunne hoede zijn.

Wij nemen, zegt de *Utr. Ct.*, deze zoo ondoordacht daar neder geschreven regels over, niet omdat wij er geloof aan hechten, gelijk ze daar staan, niet om angst bij onze lezers te verwekken, die voorloopig voorbarig zou wezen, — maar om er aandachtig op te maken, opdat men voorzigtig zij.

(Wat Singapore betreft, zoo wordt van eene andere zijde gemeld, dat men daar eene zamenzwering heeft ontdekt, die niets minder beoogde dan het vermoorden van alle daar wonende Europesche kooplieden. Wanneer het plan ware gelukt, zouden de Chinezen gemeene zaak met de Mahomedanen hebben gemaakt. De Europeanen waren echter op hunne hoede en hebben maatregelen getroffen om een mogelijken aanval gewapenderhand af te slaan.)

— Volgens berigt uit Bristol zijn de stuurman, de machinist en de scheepsjongen van het Nederlandsche schip *Sophie* (wier bemanning, zoo als men weet, gearresteerd werd als beschuldigd van smokkelarij) na vijf weken gevangen geweest te zijn, in vrijheid gesteld, daar het gebleken is, dat zij aan de beweerde smokkelarij onschuldig geweest zijn.

's HERTOGENBOSCH, 24 September.

Men zal zich herinneren, dat in het laatst van den afgeloopen winter, de gemeenten St. Oedenrode en andere omliggenden door stoute diefstallen met braak en inklimming gewapenderhand werden geteisterd, en dat bij den laatsten diefstal in de gemeente St. Oedenrode, de dieven, zijnde *Willem Kerkhof*, *Christiaan de Keyzer*, *Leonardus Bolwerk* en *Joh. van der Spank*, op heeter daad betrapt, zoo moedig door de gebr. *Vulders* en anderen werden aangevallen, waarbij de twee eerste beschuldigden, te weten: *Kerkhof* gevaarlijk, en *de Keyzer* met een schot hagel werden gewond. 8 maanden hebben de beschuldigden in voorloopige gevangenis moeten doorbrengen, zoo ter oorzake van het langzaam herstel van *Kerkhof* als van de ziekte van een der getuigen. Heden was deze zaak voor het provinciaal geregtshof alhier aanhangig. 38 getuigen werden gehoord, en na eene uitvoerige uiteenzetting der zaak, eischte de advokaat-generaal voor de 1ste, 2de en 4de besch. 15 jaren en voor den 3den besch. 20 jaren tuchthuisstraf, ter zake dat zij zich zouden hebben schuldig gemaakt aan diefstal bij nacht door meer dan een persoon en diefstal met braak, de 3de besch. tot 20 jaren tuchthuisstraf ter zake zijner vroeger veroordeeling wegens diefstal. De twee eerste besch. werden verdedigd door mr. *F. X. Verheijen*, de derde door mr. *Laurillard* en de vierde door mr. *Frans van Lanschot*. De uitspraak is bepaald op heden over acht dagen.

ARNHEM, 24 September.

Onze gemeente leed heden morgen een treffend verlies door het overlijden van den heer mr. *J. W. Schiff*, advokaat, wethouder van Arnhem en lid der provinciale staten van Gelderland, in den ouderdom van ruim 56 jaren.

— In het naburige Oosterhout is gisteren ten tweedenmale in dit jaar het huis afgebrand van *W. van Bockel*, en blijkt uit het geregtelijk onderzoek, dat de *twaalfjarige* zoon van genoemden *van Bockel* den brand in het huis zijner ouders heeft gesticht, door middel van een brandenden zwavelstok onder het stroo in den stal. Als reden voor die daad geeft hij op, dat hij, toen de eerste maal het huis is afgebrand, met zijne overige broeders en zusters bij een buurman was ingenomen, die hun lekkere boterhammen met spek had gegeven; dat hij dacht dat, wanneer het huis weêr afbrandde en zij geen onderkomen hadden, diezelfde buurman hen andermaal zou innemen en op zulke boterhammen onthalen. Hij heeft echter volgehouden aan den eersten brand geheel onschuldig te zijn.

GRONINGEN, 26 September.

Onder de nuttige inrigtingen dezer stad mag wel eene der eerste plaatsen worden toegekend aan het *Genootschap ter bevordering van natuurkundige wetenschappen*, dat reeds gedurende meer dan vijftig jaren des winters avonds de leden doet bijeenkomen en waarin reeds zoo menigeen zijne kennis omtrent de natuur in al haren omvang, heeft zien verrijken. Weldra zullen die vergaderingen voor den aanstaanden winter weder geopend worden. Op Woensdag den 7den October zal de eerste vergadering plaats vinden en zullen de werkzaamheden alsdan geregeld tot aan den 1sten April worden voortgezet op elken Woensdag, met uitzondering van die Woensdagen op welke het departement der *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* alhier bijeenkomt.

Even als in vorige jaren, zal ook nu weder een meer doorloopende cursus over één tak van natuurkunde worden gegeven. De hoogleeraar C. MULDER zal in een zestal vergaderingen spreken over de kennis van *inlandsche schadelijke insecten*.

Wij hebben het niet ondienstig geacht onze stadgenooten op deze vergaderingen opmerkzaam te maken. Welligt dat deze en gene, die nog geen lid is van dit wetenschappelijk genootschap, er door wordt aangespoord om zich als zoodanig aan te geven, waartoe hij zich eenvoudig bij den penningmeester des genootschaps heeft aan te melden.

— Heden zijn aan de Hoogeschool alhier bevorderd tot Doctors in de Regten, de heeren J. A. WILLINGE PRINS, van Wolvega, en J. TONCKENS, van Westervelde, beide na het verdedigen van *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— Door het detachement van het 1ste reg. vesting-artillerie, alhier in bezetting, is een aanvang gemaakt met de ontwapening en het afbreken der exercitie-batterij in den dwinger op den Heerepoortenwal, en wordt het geschut en verder materiëel in het magazijn van oorlog geborgen.

— Het *Prov. blad* no. 51 behelst een besluit van den commissaris des Konings van den 23sten dezer, waarbij wordt medegedeeld, dat de houders van jagtacten, overeenkomstig art. 27 al. 2 der nieuwe jagtwet, bij de gemeentebesturen kosteloos magtigingen kunnen verkrijgen, om buiten tegenwoordigheid van den actehouder, wild in het veld buiten openbare wegen

voetpaden te kunnen vervoeren. De afgifte dezer magtiging moest, alhoewel met omzigtigheid, echter tevens met toegevigheid geschieden, ten einde de liefhebbers van het edele jagtbedrijf niet noodeloos in hun genoegen te storen; waardoor het doel der bepaling, die alleen tegen stroopers en strikkenzetters gerigt is, zou worden voorbijgestreefd.

— Heden werd van de werf der scheepsbouwers HUGES, SIMONS en Co., te Gasselternieveen te water gelaten de nieuwgebouwde schoonergaljoot *Barteld Herman*, groot 70 last, zullende worden gevoerd door kapit. F. M. RASKER, te Groningen.

— In eene j.l. Donderdag te Heerenveen gehouden vergadering, is met eenparigheid van stemmen besloten, dat men ook daar, gelijk elders, pogingen in het werk zal stellen, om den aanleg van spoorwegen in de noordelijke provinciën des rijks te bevorderen. Er is tevens eene commissie benoemd, aan welke is opgedragen tot dat einde zoodanige maatregelen te nemen als zij in het belang der zaak zal dienstig achten.

— Volgens ministerieël schrijven, is eindelijk de consessie tot het daarstellen van een kanaal van Coevorden naar de Dedemsvaart verleend, tot groot genoegen van Coevordens ingezetenen.

Eene schipbreuk.

Omtrent het vergaan van het Nederlandsche schip *Koning Willem II* op de kust van zuidelijk Australië (waarvan reeds onder de zeetijdingen met een woord is melding gemaakt), worden thans de volgende bijzonderheden uit Robe-Town van den 2den Julij gemeld:

Gedurende de laatste week is deze kust door zulk een' hevigen storm bezocht geweest, als bij menschengeheugen nimmer heeft plaats gehad. Ze is helaas niet zonder ongelukken afgeloopen. Wij hebben eene schipbreuk te beschrijven, die van zulk een vreeselijk verlies van menschenlevens en tevens totale vernietiging van het vaartuig, binnen weinige uren vergezeld ging, als nimmer nog aan deze kusten heeft plaats gehad.

Op den 25sten Junij arriveerde het Hollandsch schip *Koning Willem II*, à 800 tonnen, kapit. H. R. GIEZEN, van Hongkong met Chinesche landverhuizers, welke allen in goeden welstand na aankomst werden ontscheept. Het schip werd verhinderd de reis [illegible] het welk den [illegible] tot een zoodanigen storm uit het Z.W. overging, dat de kapitein zooveel mogelijk zijne [illegible] nam. Doch niettegenstaande alle mogelijke voorzorgen werden genomen, dreef het schip van zijne ankers, hetgeen tot den middag van den 30sten voortduurde, toen de kapitein zeil maakte, om te trachten van lager wal te komen.

Het schip strandde evenwel nagenoeg 3 mijlen van Robe-Town en was in minder tijds, dan zulks hier beschreven kan worden, een totaal wrak; de zee sloeg hevig over hetzelve heen, en het vooruitzigt voor de zich aan boord bevindenden, was niet anders dan een wisse dood.

Zoodra het wrak van den wal af werd gezien, begaf men zich ijlings naar de strandingsplaats, om zooveel mogelijk hulp te verleenen; doch nog vóór de aankomst van de hulp, had het ongeluk reeds plaats gevonden.

Kort na het stooten van het schip, werd eene boot van het wrak te water gelaten, waarin de opper-stuurman, met de meeste der equipage zich begaf, behalve de kapitein, die door het breken van de vanglijn der boot, op het wrak bleef. De boot had slechts een korten afstand afgelegd, toen zij door gebrek aan riemen kantelde, volliep en hare levende lading in de golven verloor. Van de 25 personen, die het schip verlieten, waren er slechts 9, waaronder de opper-stuurman, die, meest in bewusteloozen toestand, den wal bereikten. Deze zijn allen met groot levensgevaar gered door hen, die te dien einde waren toegesneld, en zonder wier hulp *allen* zouden zijn omgekomen.

Aller oogen waren nu op den kapitein gerigt, die zich nog steeds aan een gedeelte van het achterschip vastgeklemd hield, dat zoo nabij wal was gedreven, dat ieder teeken van hem opgemerkt en zijn hulpgeschrei boven het geloei van den storm kon worden gehoord door een 100tal menschen, die, zonder hem eenige hulp te kunnen toebrengen, aan strand stonden.

De ongelukkige wees op de booten, welke op het strand lagen, doch alle waren door den storm onbruikbaar; inderdaad, indien zij ter zeebebouwing geschikt waren geweest, was het eevenwel eene dwaasheid geweest, daarmede de branding te trotseren.

Menig uur had de arme man reeds in deze verschrikkelijke positie verkeerd, zonder te weten of de plaats, waaraan hij zich vastklemde, niet onder hem zou wegzinken, hetgeen onvermijdelijk zijn dood zou geweest zijn. Alle pogingen tot communicatie van den wal tot het schip, of omgekeerd, waren vruchteloos.

De zon was ondergegaan, de nacht brak aan, en de verzamelde menigte ging met gebroken hart naar huis.

Gedurende den ganschen avond werden talrijke belooningen uitgeloofd tot redding van den kapitein. Mr. JOHN ORMEROD bood 50 p. st. uit aan het bootsvolk der baai, indien zij mogten slagen.

Een kleurling bood eindelijk voor eene zekere som aan, met een lijn naar het wrak te zwemmen. Doch terwijl men nog bezig was deze plannen ten uitvoer te leggen, werd plotseling de heugelijke tijding vernomen, dat de kapitein te 10 uur behouden aan land was gekomen, en dadelijk naar Robe-Town was vertrokken.

Het bleek dat de wind was veranderd en een vat aan land was gespoeld, waaraan de kapitein eene lijn had bevestigd, met welke de menigte had getracht hem door de branding te halen, en zulks was gelukt.

Tot nog toe is geen der lijken van de verdronken manschappen aangespoeld.

Nieuwe uitvinding.

Te Parijs is eene nieuwe uitvinding gedaan, die, naar luid der dagbladen, het waterglas en alle andere voor en na uitgedachte voorbehoedmiddelen tegen brand verre achter zich laat. De heer CARTÉRON namelijk heeft een scheikundig preparaat uitgevonden, 't welk alle stoffen, papier, hout, enz., voor ontvlamming kan behoeden. Bij herhaling zijn daarmede reeds proeven genomen, die inderdaad de gunstigste verwachtingen opwekken. De laatste dier proeven, dezer dagen genomen, werd door meer dan 600 personen bijgewoond. De heer CARTÉRON had een tooneel, met gordijnen, luchtschermen, enz., doen oprigten, dat voor het grootste gedeelte met het preparaat bestreken was. Dit tooneel werd in brand gestoken en de vlammen tot eene buitengewone hevigheid opgevoerd door middel van terpentijn, waarmede het tooneel van onder tot boven werd bespoten. De vlammen sloegen daardoor allen hoog boven het dak van het tooneel uit, en zwarte rookwolken belemmerden het uitzigt. Toen eindelijk de terpentijn was uitgebrand, bleek het, dat het tooneel geen vuur had gevat; alleen waren die gedeelten van het beschilderde doek der schermen, die het meest aan de vlammen blootgesteld waren, verkoold. Eene herhaalde poging om ze vlam te doen vatten, mislukte volkomen.

Van al de genomen proeven maakte echter die den meesten indruk, welke met gaas, tulle en mousseline genomen werden. Men had van stoffen bewerkt naar het stelsel des heeren CARTÉRON, verschillende gordijnen gemaakt, welke men door middel van lucifers trachtte in brand te steken; het was vruchteloos. Men plaatste vervolgens brandende waskaarsen onder de gordijnen; gedurende een half uur speelde de vlam der kaarsen tegen het gaas, de tulle en het mousseline, hetwelk alleen ten gevolge had, dat zich na verloop van dat half uur eene verkoolde opening in het doek vertoonde, en door deze opening speelde de vlam der kaars nu vrij en ongehinderd, zonder dat ontvlamming of brand tot de mogelijkheden behoorde.

Om deze uitkomsten te erlangen, behoeft men het preparaat des heeren CARTÉRON slechts te mengen met stijfsel, verf of andere stoffen. En aangezien de prijs van dit preparaat zeer gering is, zal het aan eene huismoeder nagenoeg niets kosten om de kleederen van haar geheel gezin en haar meubelair brandvrij te maken. De eigenaars van panden, enz., behoeven slechts in de verf, die ten hunnen behoeve gebezigd wordt, het preparaat te laten mengen, om zich voor brandgevaar te behoeden.

't Zal weldra blijken of 't alles waar is wat van deze uitvinding gezegd wordt. Is dit zoo, dan zal de toekomst voor velen eene zorg te minder opleveren.

De Kokos-eilanden.

Nadat reeds gedurende eenigen tijd als bij gerucht was gesproken van de inbezitneming der Kokos-eilanden door Engeland, is thans uit Australië de officiële tijding ontvangen, dat Engeland die eilanden, in naam van Koningin VICTORIA met de gebruikelijke formaliteiten op den 31sten Maart zijn in bezit genomen.

Deze wederregtelijke toeëigening van eene Nederlandsche bezitting door Engeland en wel in vollen vrede, is eene inbreuk, die op de souvereiniteitsregten van eene bevriende mogendheid aller aandacht verdient. Het is wenschelijk, dat weldra van regeringswege in de Tweede Kamer dienaangaande de noodige inlichtingen worden gegeven. Intusschen meenen wij onze lezers geene ondienst te doen, hun in kennis te stellen met hetgeen in deze belangrijke zaak is voorgevallen.

Tusschen 12 en 13° Z. breedte en op ongeveer 96° O. lengte, liggen midden in den Oceaan, een dertigtal kleine eilanden, die den naam dragen van Kokos-eilanden. In 1608 waarschijnlijk ontdekt door den Engelschen scheepskapitein KEELING (naar wien de groep ook Keeling-eilanden heet) zijn ze later in Nederlandsch bezit gekomen en behooren, op grond der bestaande tractaten, tot dat gedeelte van den Indischen archipel, waarop de Nederlanders regt hebben hunne souvereiniteit te doen gelden, gelijk dan ook tot dusver door niemand is tegengesproken.

Nadat die eilanden sedert hunne ontdekking onbewoond waren geweest, zette zich eindelijk in 1823 zekere Engelschman A. HARE genaamd op het meest zuidelijke neder en bragt er eenige Maleische en andere Indische huisgezinnen mede, met wie hij als heer en meester geheel naar willekeur handelde. Vier jaren later vestigde zich hier nog een ander Engelschman, die een' veel grooteren invloed op de Kokos-eilanden heeft uitgeoefend; het was de heer J. ROSS, die, na verscheidene jaren als koopvaardijkapitein te hebben gevaren, in 1827 met vrouw en kinderen en de bemanning van zijn schip op de Kokos-eilanden aan wal stapte.

Na eenige verwikkelingen met den heer HARE, die hiermede eindigden, dat deze laatste de eilanden verliet, vestigde zich ROSS op het Directie-eiland, het grootste van de groep. Hij was nu hoofd en heer van het geheele etablissement, dat langzamerhand in belangrijkheid toenam. De voornaamste tak van bestaan maken de kokosboomen uit, waarmede de eilanden digt zijn begroeid en wier olie door ROSS in groote hoeveelheid naar Java en andere gedeelten van den Archipel wordt gezonden. De bevolking bestond in 1842 uit 130 zielen en de eilanden waren toen reeds eene belangrijke nederzetting geworden.

Wij zeiden boven, dat de Nederlandsche souvereiniteit over deze eilanden tot nu toe nog door niemand was betwist. Ook de heer ROSS was van die meening. Hij heeft zich althans meer dan eens tot het Nederlandsche gouvernement gewend, met verzoek om de Nederlandsche vlag te mogen voeren en met zijne kolonie in de regten en verpligtingen van Nederlandsche onderdanen gesteld te worden. Dat verzoek schijnt intusschen geweigerd te zijn; het kwam juist in een tijd, toen alleen aan Java al de aandacht van het bestuur werd geschonken en men voor de buitenbezittingen geene uitgaven hoegenaamd wilde toestaan en ze daardoor geheel verwaarloosde.

In de laatste jaren hoorde men weinig of niets van de Kokos-eilanden, tot dat nu plotseling de landmail van de maand Julij het berigt aanbragt, dat de Engelschen van die eilanden bezit hebben genomen. Op zekeren dag namelijk der maand Maart kwam een korvet der Engelsche marine in de prachtige baai, die de Kokos-eilanden vormen, ten anker, en liet er de vlag zien. Dit teeken werd van den wal niet beantwoord. Nu ging de kommandant van de korvet aan wal en vroeg opheldering. De heer ROSS verhaalde hem, wat er gebeurd was, hoe hij te vergeefs getracht had het Nederlandsche gouvernement te bewegen, om òf zelf de Kokos-eilanden in bezit te nemen, òf hem en de overige bewoners te erkennen als Nederlandsche onderdanen. Daarop gaf de Engelsche kapitein hem eene Engelsche vlag, en stelde de Kokos-eilanden onder Engelsche bescherming.

De heer ROSS moet hier echter niet mede gediend zijn, en verlangen, dat zijn etablissement als Nederlandsch grondgebied beschouwd worde; niet zoo zeer uit liefde voor Nederland, maar omdat dit met zijne belangen meer in overeenstemming is. Tot dusverre toch verkeerde hij in den zonderlingen toestand, dat de Nederlandsch Indische regering, ofschoon weigerende hem en zijn etablissement als Nederlandsche onderdanen te erkennen, toch de Kokos-eilanden als tot Nederlandsch grondgebied behoorende beschouwde, en alzoo het handelsverkeer van Batavia met die eilanden als zoodanig bejegende. Om deze redenen heeft de heer ROSS zich op nieuw tot den gouverneur-generaal gewend, kennis gevende van hetgeen er gebeurd is, en verzoekende, om hem en zijne kolonie alsnog als Nederlandsch te erkennen.

Volgens de *Sydney Herald*, willen de Engelschen er een depôt oprigten voor stoomschepen der linie van Ceylon naar Suez, waarvoor zij ook reeds het aan Turkije toebehoorende eiland Perim zich hebben toegeëigend. Op de Kokos-eilanden vindt men eene voortreffelijke reede, waar zeer goed een maritiem station kan worden gevestigd.

Ziedaar de gebeurtenis, die we belangrijk genoeg hebben geacht om er een weinig bij stil te staan. Moge het spoedig blijken, dat Nederland zijne waardigheid en souvereiniteit ook tegenover het magtige Albion weet te handhaven.

KERKNIEUWS.

Bij kon. besluit van den 15den Augustus, zijn de bepalingen betreffende de voldoening van uitkoopen voor het niet aanvaarden — of het tusschentijds willekeurig verlaten der betrekkingen van ouderling en diaken bij Hervormde gemeenten, buiten werking gesteld.

CORRESPONDENTIE.

Door plaatsgebrek moet het artikel over het scheepvaartkanaal naar Dragten, tot een volgend nommer blijven liggen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

STUTTGART, 25 September.

De Keizer van Rusland is gisteren namiddag hier aangekomen en aan het koninklijk paleis afgestapt.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 26 *September*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{7}{16}$.
Dito Dito	» 3	»	—
Dito Dito	» 4	»	97.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$74\frac{3}{8}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$38\frac{1}{4}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$86\frac{1}{4}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$76\frac{1}{4}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{2}$	»	$25\frac{3}{8}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$37\frac{11}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	$45\frac{1}{4}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	105.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	—
Dito bij *Hope*	» 4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	—
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$100\frac{3}{16}$.
Dito. 6de serie	» 5	»	$101\frac{1}{16}$.

LONDEN, 26 *September*. Consols $90\frac{1}{4}$.

PARIJS, 26 *September*. Fransche 3 pCt. 68.25.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 23 Sept., *Menkema* Catharina Sijpkens, Archangel; — 24 *Brandts* Stad Haarlem, Rott.

TEXEL 24 Sept., *Joon* Anna Christ., Soerabaya; *Dik* Kaap Hoorn, Taganrog; *Waterborg* Catharina, Frederikstad.

VLIE 20 Sept., *Brouwer* Anje, Frederikstad.

HELVOET 23 Sept., *de Ruiter* Klaartje, Sunderland; *Kuiper* Sara Elisab. en *de Haan* Mercurius, Archangel; *Buiten* de Sperwer, Bergen.

SOERABAYA 20 Julij, *Lösschen* Isaak da Costa, Rott.

NAPELS 15 Sept., *Antusch* Louisa, Amst.

LONDEN 19 Sept., *Kruithof* Courier, Rott.; — 21 *v. Sluis* Tjakina, Schiedam.

Bij DUNGENESS 20 Sept., *de Vries* Zephir, v. Rott. n. Bat.

PLYMOUTH 21 Sept., *van Duijn* Jacobus, v. Laguayra n. Hamb.

Bij PLYMOUTH 17 Sept., *Franken* Janna Adriana, v. Surin. n. Amst.

FALMOUTH 23 Sept., *Molenaar* Pollux, Mersijn.

NORTH SHIELDS 21 Sept., *Brouwer* Agina Undina, Gron.

BREMERHAVEN 20 Sept., *van Dijk* Eva Hinderika, Dantzig; — 21 *Mudder* Onrust en *Huisman* Aurora, Amst.

CUXHAVEN 22 Sept., *Tent* Maria en *Schoon* Jacobus Cornelius, v. Amst. n. Straalsund.

GOTHENBURG 17 Sept., *Klontje* Meinsina, Amst.

Bij FREDRIKSHAVEN 15 Sept., *de Haan* Siewerdina, v. Hamburg n. Riga.

KOPPENHAGE 19 Sept., *Engelsman* Gezusters Boll, Newc.

HEILIGENHAVEN 19 Sept., *Drewes* Twee Gezusters, Aarhuus.

BERGEN 15 Sept., *Siertsema* Annegien Bendix, Amst.; *Lambach* de Gier en *Goosens* de Arend, Rott.

SWINEMUNDE 21 Sept., *Pik* Jansje, Londen.

DANTZIG 18 Sept., *de Boer* Arjen Brouwer, Schiedam; *van Reen* Vereeniging, Holmstadt; — 19 *Colle* Jonge Pieter, Dordrecht; — 20 *Harding* Alida, Amst.

MEMEL 18 Sept., *de Winter* Geertr. Catharina, Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 24 Sept., *Bus* Annette, Norden; *Forma Jr.* Jantje, Leer; *Douwes* Argo, avontuur.

TEXEL 23 Sept., *Rijkens* Jantina Annachiena, Livorno; *Stenders* de Stad Workum, Londen; *Koning* Johanna Marchina, Newc.; *Molenaar* Maria, Yarmouth; *Hazewinkel* Elsina, Riga.

HELVOET 23 Sept., *Lupcke* Jannetje en *van Duin* Min. Thorbecke, Bat.; *Hoffman* Nieuw-Lekkerland, Sunderl.; *Mulder* Harmonie, Oostz.

BRIELLE 23 Sept., *Meihuizen* Jantje Nanninga, Newc.; *Kemper* Nijverheid, Petersburg.

MAASSLUIS 23 Sept., *Lever* Hendrika, Newc.; *Feninga* Grietje Dijkstra, Riga; *Plukker* Hendrika, Frederikstad; *Deen* Geziena Elsiena, *Mulder* Jeltina en *Menses* Maria, avontuur.

LIVORNO 16 Sept., *Noorman* Drie Gebroeders, Liverpool.

LISSABON 12 Sept., *Wildeboer* Felicitas, Havana.

DEAL 19 Sept., *Groeneveld Cadee* Vereeniging, Batavia.

DUBLIN 21 Sept., *Groenewold* Fennechiena Hendrika, Liverpool.

BONESS 20 Sept., *v. d. Gaast* Baudina, Harlingen.

In lading.

LONDEN 21 Sept., *Puister* Fennechiena, Koningsb.

Zeilklaar.

LONDEN 21 Sept., *de Weerd* de Flecken Jouwer, Koppenh.

FREDRIKSHAVEN, 21 Sept. Het schip Vrouw Jantina, kapit. *Mulder*, van Helmsdele naar Memel, is alhier in de nabijheid gestrand en zal vermoedelijk weg zijn; of de lading geborgen zal kunnen worden, is nog onzeker.

Gepraaid den 23 Julij, op 40° Z.Br., 8° O.L., *Prange* Ottolina, v. Cardiff n. Hong Kong. — Den 26 Julij, op 23° 11′ Z.Br., 30° 45′ W.L., *Loos* Bommelerwaard, v. Cardiff n. Singapore. — Den 30 Julij, op 19° 10′ Z.Br., 29° 55′ W.L., *Broeksmit* Bato, v. Dordr. n. Bat. — Den 31 Julij, op 19° Z.Br., 34° L., *van Oppen* Alcor, v. Newp. en op 19° N.Br., 34° W.L., *Kooi* Mary Goddard, v. Newc., beide n. H. Kong. — Den 2 Aug., op 16° 15′ Z.Br., 32° 36′ W.L., *v. Varelen* Pieter Schoemakers, v. Liverp. n. Bat. — Den 4 Sept., op 38° N.Br., 38° W.L., *Quakkelstein* Nederwaard, v. Rangoon n. Rott.

OOSTMAHORN, 24 Sept. Ter reede gearriveerd 22 Sept., *Rienks* Nicolaas Theoderus, v. Noorw. n. Dockum; *Mudder* Margaretha, v. Emden n. Amsterdam.

Vertrokken 23 Sept., *Cooper* Endeavour, op avont., 24 *van der Veen* Magrietha Hillechiena, n. Fredrikstad en *Drewes* Tjakkien, n. Newc., alle 3 v. Gron.; *Evers* Frau Trientje, v. Amst. n. Hamburg.

ZOUTKAMP, 26 Sept. Binnengekomen den 25sten, *Janknecht* Kooph. en Zeevaart, Newc.; *Kramer* Anette Cathalina, Stettin.

Vertrokken den 24sten, *Huges* Johan Gerard, Noorw.

De Sond gepasseerd.

21 Sept. *Lovius*, Waakzaamheid, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Sikkema, Zeemeeuw, v. Petersb. n. de Maas, m. rogge.
Wijkmeijer, Anna, v. Söderhamn n. Hull, m. hout.
Sprik, Juliana Louisa, v. Riga n. Leith, m. hout.

De wind den 22 Sept. W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 24 Sept., *de Boer* Wilhelm. Henriëtte en 25 *Zwanenburg* Anna Maria Henriëtte, Archangel.

TEXEL 25 Sept., *Takes* Burg. Huidekopor en *van Dijk* Graaf van Rechteren, Hull.

VLIE 21 Sept., *Goudschaal* Constantia, Arch.; *Nieting* Catharina en *Pothuis* Thia, Frederikstad; — 22 *de Jong* Adolf Fredrik, Memel; *Katoen* Remalia Geertr., Frederikstad; *Veldkamp* Anna, Schulperzijl.

BRIELLE 24 Sept., *v. d. Meulen* Drie Gezusters, Aalborg.

HAMBURG 22 Sept., *Beekman* Prov. Drenthe, Rugenwalde.

TRAVEMUNDE 22 Sept., *de Vries* Margrieta Elisa, Newc.; *Mooi* Hillech. Cath., Grangemouth.

WISMAR 15 Sept., *Gort* Vriendschap, Harl.

PILLAU 22 Sept., *Kolk* de Jonge Boll, Dundee.

BOLDERAA 17 Sept., *Feijen* Stella Maris, Schiedam; *Oldenburger* Johanna, Malmö.

STOCKHOLM 18 Sept., *Lukje* Frouke Egberdina, Petersb.

Bij DOUVRES 22 Sept., *Ulrich* President Ram, v. Rott. n. Bat.

Bij PORTSMOUTH 19 Sept., *Scherpbier* Alberdina, v. Kramfors n. Maroïm; — 20 *Boerhave* Arendina, v. Amst. n. Messina.

NORTH SHIELDS 22 Sept., *Brandt* Epaminondas, Rott.

DUBLIN 22 Sept., *Lupkes* Vrijehandel, Taganrog.

PATRAS 6 Sept., *v. Duffelen* Oceaan, Napels.

KROONSTAD 16 Sept., *Bakker* Johanna Elisab., Londen; *Holscher* Elisab. Jacoba, Hull; *Tolner* Levant, *Koster* Bouwina, *Mooi* Ettje en *Kroos* 3 Gebroed. Amerika, Newc.; *Slager* Jan Hendrik en *Mooi* Tiessina, Amst.; *Boer* Eendragt en *Schummelketel* Johanna Maria, Rott.; 17 *Kuiper* Hendrika Hillech., Newc.; *Smit* Allegonda Rensina, Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 25 Sept., *Stenger* Jacoba Margaretha, Dantzig; *Veen* Alida, avontuur.

TEXEL 24 Sept., *Wap* Hollandia, Sunderl.; — 25 *Bakker* Sagitta, Sur.; *Jager* Belina, avont.

HELVOET 24 Sept., *v. d. Gouwe* Maria Johanna, Lissabon; *Jager* Margrietha Antina, Bergen.

CUXHAVEN 23 Sept., *Prins* Roelfina, Stettin.

BREMERHAVEN 23 Sept., *Mulder* Zorg en Vlijt, Hamburg.

BOLDERAA 18 Sept., *Basberg* Beurs v. Amst., Elseneur.

HARTLEPOOL 21 Sept., *Korte* Hendrika Margaretha, Korsoer.

HONG KONG 18 Julij, *Mammes* Ceres, Amoy; — 23 *Messen* Helmers, Shanghae.

KROONSTAD 17 Sept., *Nepperus* Elisabeth, Koppenh.

233ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

7de Lijst: No. 64 *f* 1500; nos. 2534, 5256, 7051, 16305 en 19666 ieder *f* 1000; nos. 3009 en 13185 ieder *f* 400; nos. 5098, 5897, 11222, 11564 en 13301 ieder *f* 200; nos. 3800, 6951, 10811, 13228, 14788, 19380 en 19743 ieder *f* 100. — *8ste Lijst.* No. 5286 en 16456 beide *f* 400; no. 10760 *f* 200; no. 24, 845; 2208, 5106, 5977, 8612, 8703, 10725, 13640, 14847, 15739 en 19908 ieder *f* 100.

BURGERLIJKE STAND te *Groningen*.

1ste HUWELIJKS-AFKONDIGING op Zondag 20 September 1857:

J. Meijer, 40 j., met A. Kremer, 33 j.; — M. H. van der Berg, 47 j., met H. de Leeuw, 41 j.

20—26 September:

GEHUWD: J. Engelhard met A. Hekman.

BEVALLEN: M. E. G. Wichers, geb. de Jongh, d.; — J. Boersema, geb. Mulder, z.; — D. K. Engelkes, geb. Dijkstra, d.; — G. Bakker, geb. Pera, z.; — W. G. Bosman, geb. Cremer, d.; — A. Boer, geb. Rollema, z.; — E. A. Drenth, geb. Huls, d.; — E. Hendriks, geb. Everts, d.; — G. Brouwer, geb. Bartels, z.; — A. Prins, geb. Hindriks, d.; — M. T. Heikens, geb. ter Horst, d.; — M. S. Deuling, geb. Schultens, d.; — S. Bruins, geb. Giesen, d.; — A. E. Brouwer, geb. Bouman, z.; — A. Gorter, geb. Hesselink, z.; — M. Evenhuis, geb. Brukker, d.; — G. Mijs, geb. Bakker, z.; — A. van der Wal, geb. Pomp, z.; — D. Berkman, geb. Loorboek, d.; — T. Velleman, geb. van Wien, z.; — G. Groenveld, geb. Heerdt, levenl. d.; — voorts zijn nog 2 d. buiten huwelijk geboren.

OVERLEDEN: H. Free, vrouw van J. H. S. Lodewijks, bijna 39 j.; — P. A. Rochefort, weduwnaar van A. Douwes, ruim 81 j.; — G. Harmse, bijna 12 j., d.; — J. M. Zanino, vrouw van J. B. J. H. Raken, ruim 42 j.; — J. H. Heeres, man van Y. M. Schröder, ruim 46 j.; — J. B. Westerhuis, man van G. Wobbes, ruim 79 j.; — L. G. A. Heikens, bijna 16 m., d.; — W. Mulder, vrouw van W. Nijland, ruim 79 j.; — K. H. Hilkerts, man van B. de Graaf, ruim 39 j.; — B. van der Put, ruim 9 j., d.; — C. Cusiel, bijna 7 j., z.; — A. Schmelling, 14 dagen, d.; — D. Loorbach, vrouw van J. Berkman, 43 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *September*.

TARWE.	
Oude 1856 70 ℔ f	9,00
Oml. 1857 68 -	8,40
- - 70 - -	9,00
- - 72 - -	9,60
- Old. 68 - -	8,20
- - 70 - -	8,80
- - 72 - -	9,40
ROGGE.	
N.Inland. 60 ℔ f	
- 62 - -	5,65
- 64 - -	6,15
- 66 - -	6,65
N. 1857 68 - -	7,35
- 70 - -	7,85
BOEKWEIT.	
N.Gr.Zd. 64 ℔ f	6,35
- - 66 - -	6,85
- - 68 - -	7,35
N. Zw.- 64 - -	6,20
- - 66 - -	6,70
- - 68 - -	7,20
Veen 64 - -	6,10

GERST.	
Wtr. 1857 54 ℔ f	5,70
- 56 - -	6,10
- 58 - -	6,50
Zomer 54 - -	
- 56 - -	
N.Knobbe 60 - -	6,30
- 62 - -	6,70
HAVER.	
Dikke 36 ℔ f	
- 38 - -	4,15
- 40 - -	4,35
- 42 - -	4,55
- 44 - -	4,75
- 46 - -	4,95
- 48 - -	5,15
- 50 - -	5,35
Witte Voer 36 - -	3,90
- - 38 - -	4,10
- - 40 - -	4,30
N. Zw. - 36 - -	3,80
- - 38 - -	4,00

Zw. Voer 40 ℔	f 4,20
- - 42 -	- 4,40
- - 44 - -	
BOONEN.	
Paardeb.	f 8,25,50,60
Gr. Erwt.	f
Graauwe dito	f
ZADEN, ENZ.	
Old. Koolz. f 13	f 14,10,20
Oml. dito f 13	f 14,25,40
Kromhorn	f 14,50,70
Zomerzaad	f 11 a f 12
Aveelzaad	f
G. Mosterdz.	f 29 a f 30
Boterzaad	f 10,50 a f 11
Lijnzaad	f
Dederzaad	f
Gr. Gort	f 9½ a f 10½
Parel dito	f 13 a f 15,50
Raapolie per vat	f 46,50

Tarwe over 't geheel niet driftiger. — Rogge in een doen. — Boekweit meer aan en 50 ct. lager verkocht. — Gerst als genoteerd moeijelijk te plaatsen. — Haver door schaarschheid weder hooger verkocht. — Boonen als voren. — Koolzaad in een doen. — Gort flaauw.

LEEUWARDEN, 25 *Sept*. De aanvoer van nieuwe tarwe was heden gering, en vooral de puike soorten voor de zaai zeer gezocht,

puike *f* 10,75, *f* 11; knappe *f* 9,[illegible] *f* 9,75; jarige zonder handel. Puik nieuwe roode *f* 10,75 tot *f* [illegible]. Nieuwe rogge bij gerijven iets lager *f* 8, *f* 8,20; jarige [illegible]er aan, buitenl. *f* 6,90, *f* 7. Boekweit 65 cent lager met [illegible] vraag, Vries. Zand *f* 7,65, *f* 8; Veen *f* 6,80, *f* 7,20. W[illegible] met geringen aanvoer, hooger betaald, puike *f* 6,40, *f* 6,[illegible]; voor fouragie *f* 5,75, *f* 6,10. Haver hooger, fijne *f* 4,95, *f* 5,10; korte voer *f* 4,35, *f* 4,60; ordinaire voer *f* 4, *f* 4,10. Koolzaad met iets meer vraag tot ongeveer vorige prijzen verkocht, 2de soort *f* 13,50, *f* 14, geringere *f* 12,50, *f* 13.

AMSTERDAM, 25 *Sept.* Tarwe flaauw: 129 ℔ b. Pools. *f* 370; 125 ℔ gen. dito *f* 320; 134 ℔ n. Nassaud. *f* 350; 128 ℔ j. Rost. *f* 300. — Rogge slap en zonder handel. — Gerst prijshoudend: 109 ℔ fijn Zweedsch *f* 194. — Boekweit voortdurend met weinig vraag en in alle soorten met iets ruimer toevoer zijnde, tot circa *f* 18 verlaging bij gerijven verkocht: 120 ℔ n. Nijkerk. *f* 255; 121, 122 ℔ n. Holst. *f* 247, *f* 250; 138 ℔ Vries. Zand *f* 240.

Koolzaad dadelijk en op het najaar prijsh.: Holst. 71 p. vl.; op 9 vat dadelijk 80 p. vl.; Sept. 81 p. vl.; Oct. 81½ p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 114, 115 ℔ Petersb. *f* 420; 109 ℔ Bombay *f* 450; 101, 102 ℔ Arch. *f* 365. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering van het late najaar williger: op 6/w. *f* 48,75; vlieg. *f* 47,50; Oct. *f* 47,25—*f* 47,25 a *f* 47,50; Nov. *f* 47,50 a *f* 47,75; Dec. *f* 47,75 a *f* 48; Mei 1858 *f* 48,25 a *f* 48,50—*f* 48,50. — Lijnolie dadelijk en op levering williger: op 6/w. *f* 47,25; vlieg. *f* 45,75 a *f* 46; Oct. *f* 45,75 a *f* 46—*f* 46; Nov. *f* 45,25—*f* 45,25 a *f* 45,50; Dec. *f* 45; Maart, April en Mei 1858 *f* 44. — Hennepolie op 6/w. *f* 50; vlieg. *f* 48,75. — Raapkoeken *f* 93 a *f* 96. — Lijnkoeken *f* 12 a *f* 14.

LONDEN, 23 *September.* De graanmarkt was vrij wel bezocht en zoo wel voor inl. als vreemde Tarwe werden de prijzen van l.l. Maandag gemakkelijk bedongen. Alle andere graansoorten waren onveranderd.

Van den 25sten. Granen flaauw en zeer veel toevoer, prijzen nominaal.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *Sept.* De prijs der boter was heden: 1ste soort (Grasboter) *f* 46; 2de soort *f* 43.

LONDEN, 25 *September.* Friesche Boter 129 sh., Gron. 94 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *Sept.* Er was heden weinig vee ter markt, en hetgeen er verhandeld werd, bepaalde zich tot de prijzen van l.l. Dingsdag.

WINSCHOTEN, 24 *Sept.* De aanvoer van vee, heden alhier ter markt gebragt, was groot, doch de kwaliteit liet veel te wenschen over, zoo dat het grootste deel onverkocht is gebleven, kalfkoeijen *f* 100 à *f* 140; vaalmelkten *f* 70 à *f* 100; vetten 23 à 25 ct. het halve Ned. ℔; opzet-ossen van *f* 65 tot *f* 85. — Paarden weinig ter markt.

ODOORN, 24 *September.* Op onze jaarmarkt van heden waren aangebragt: 130 koeijen, 12 jongbeesten, 3200 schapen, 286 varkens en 7 geiten. De handel in runderen was traag, doch die van schapen en varkens levendig. Koeijen werden verkocht van *f* 38 tot *f* 100; jongbeesten van *f* 15 tot *f* 36; schapen van *f* 3 tot *f* 8; varkens van *f* 6 tot *f* 38, en geiten van *f* 4 tot *f* 9.

LONDEN, 25 *September.* De aanvoer ter veemarkt bestond uit 845 runderen, 360 kalveren en 7120 schapen; de prijzen waren lager, behalve voor kalveren, die hooger verkocht werden.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 25 *September.*

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63⅜; Dito Dito 3 pCt. 76$\frac{1}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 97. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25$\frac{1}{16}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 37¼; Dito Buitenl. £ 85, 3 pCt. 42⅛. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45¼; Dito 1856, 3 pCt. 44¼. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 104⅞; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 101$\frac{1}{16}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 74; Dito Dito 2½ pCt. 38¼; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 85⅞; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 75$\frac{1}{16}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 20. — Wisselkoers op Londen, zigt *f* 11.72½; Dito 2/m. *f* 11.62½.

ADVERTENTIEN.

*** De LEDEN van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **tot Nut van 't Algemeen**, die, bij de aanstaande **HERZIENING DER WET**, eenige VERANDERING of BIJVOEGING daarin zouden verlangen in overweging zien genomen, worden verzocht, daarvan vóór den 3den October e.k. **Schriftelijke Opgave** te doen aan den Secretaris des Departements,

R. J. SCHIERBEEK.

REDERIJKERSKAMER „LULOFS".

OPENLIJKE VERGADERING voor HH. LEDEN met hunne **DAMES**, op ***Donderdag den 1sten October 1857***, des avonds te 7 uur, in den SCHOUWBURG.

HET ARMBESTUUR DER NEDERL. ISRAËLITISCHE GEMEENTE

alhier meent verpligt te zijn, de aandacht der Ingezetenen er op te vestigen, dat, uit hoofde van den invallenden feestdag, de gewone **COLLECTE** ten behoeve der armen van voormelde Gemeente ditmaal niet zal plaats hebben op aanstaanden MAANDAG, maar op e.k. **WOENSDAG, den 30sten dezer.**

Het Armbestuur voornoemd neemt deze gelegenheid te baat, om zijne weldadige Stadgenoten met aandrang te verzoeken, dat ze bij deze Collecte het hunne krachtig mogen bijdragen, om te helpen voorzien in de vele behoeften onzer armen, — behoeften, die, met het oog op den langzaam naderenden winter en de duurte van vele volstrekte benoodigdheden, ons met zorg vervullen, en, zoo dat eenigzins mogelijk zal zijn, reeds spoedig voorziening behoeven. Daartoe echter zijn wij niet in staat, en roepen wij met vertrouwen nu Uwe krachtige medewerking te dien einde in, in de hoop, dat Uw menschlievende zin ook thans zich niet zal verloochenen.

GRONINGEN, 25 September 1857.

Het Armbestuur der Ned. Israëlitische Gemeente van Groningen:
L. ALI COHEN, *Voorz.*
J. S. ROSENBACH, *Secret.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** UITHUIZERMEEDEN, 21 September 1857. Bevallen van eene *DOCHTER* J. KAPPEIJNE VAN DE COPPELLO — HESSELINK.

*** Heden beviel van een welgeschapen ZOON J. F. MEIJER, Echtgenoot van

J. H. MEIJER.

STADS-NIEUWE-POLDER, 22 September 1857.

DE CATALOGUS

der **BOEKVERKOOPING** in het REVENTER, op MAANDAG den 12den tot DINGSDAG den 20sten October e.k. publiek te houden, is, **à 10 Cent**, te bekomen bij

J. DOESBURG,
Boekverkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat,

bij wien steeds gelegenheid is tot het BEZORGEN van partijen **BOEKEN** voor de volgende **VERKOOPING**, die bepaald is op **den 18den Januarij 1858.**

Leesbibliotheek.

Ondergeteekende zijne **LEESBIBLIOTHEEK** weder van vele **nieuwe Werken** hebbende voorzien, beveelt zich in dezen bij vernieuwing bij zijne geachte Stad- en Gewestgenooten ten vriendelijkste aan. — Ook eene kleine collectie **FRANSCHE** en **DUITSCHE WERKEN** is voorhanden.

GRONINGEN, 25 September 1857.

S. C. VAN DER SLEESEN,
Oosterstraat.

N.B. Mej. *** wordt uitgenoodigd, onverwijld terug te zenden het 2de Dl. van »IDA MAY, *'t gestolen Kind,*" 'twelk sedert den **20sten Februarij** bij haar berustende is.

Al wie iets VERSCHULDIGD is aan — of te VORDEREN heeft van de **NALATENSCHAP** van den Heer **B. E. CLEVERINGA**, *Medecinae Doctor*, gewoond hebbende en overleden te *Appingedam*, wordt verzocht, binnen **ééne maand** daarvan **Betaling of Aangifte** te doen bij een' van de ondergeteekenden.

APPINGEDAM, 24 September 1857.

Mr. J. POTTER VAN LOON.
Mr. M. E. CLEVERINGA.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *NIEUWOLDA* doen te weten, dat het **VERGELIJKEND EXAMEN**, voor de vervulling der VACANTE BETREKKING van **ONDERWIJZER** der **JEUGD** in de Hoofdschool, benevens **KOSTER, VOORLEZER, VOORZANGER** en **ORGANIST** bij de HERVORMDE KERKGEMEENTE te *Nieuwolda*, zal worden gehouden op **DONDERDAG den 5den November eerstk.**, des morgens te negen uur; wordende de Onderwijzers, welke minstens den tweeden Rang bezitten en aan dat Examen wenschen deel te nemen, bij deze uitgenoodigd, de daarvoor vereischte Stukken vóór of op den 22sten October aanstaande aan den BURGEMEESTER dier Gemeente in te zenden.

NIEUWOLDA, 22 September 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
R. H. DALLINGA.
De Secretaris:
S. H. KIEL.

Stoomvaart

TUSSCHEN

Amsterdam en de Lemmer.

De REPARATIE aan de **STOOMBOOT *FLEVO*** langer tijd vorderende, dan kon worden voorzien, zoo heeft de Directie besloten, **DE DAGELIJKSCHE DIENST** tusschen ***Amsterdam*** en ***de Lemmer*** voor dit jaar te **staken.**

Woensdag den 30sten September

1857, des voormiddags te 10 uur en verv., PUBLIEKE VERKOOPING, ten Huize van den Kastelein J. KRAAK, aan de Groote Markt, van de **GOEDEREN**, welke te bezien zullen zijn op MAANDAG en DINGSDAG bevorens, van 10—12 en 2—5 uur, tegen betaling van tien Cent, ten **voordeele van de algemeene Armen dezer Stad.**

Mr. J. H. GEERTSEMA, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 9den October 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize en ten verzoeke van den Logementhouder R. R. ELEMA, buiten de Steentilpoort te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene ruime, voor eenige jaren nieuw en fraai vertimmerde **BEHUIZING**, get. W 58, met eenen grooten **TUIN** en ruime **STALLINGEN**, zijnde een van ouds neringrijk **LOGEMENT**, genaamd de ***ALTENA***, staande en gelegen buiten de Steentilpoort, aan den Trekweg, te *Groningen.*

II. De VASTE BEKLEMMING van ongeveer 2 B. GROENLAND, gelegen achter bovengenoemde Behuizing, doende jaarlijks op Midwinter tot huur *f* 76—00 en om de zes jaren *f* 12—60.

Om te aanvaarden den 1sten November 1857, en te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—12 en van 2—4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, verkrijgbaar ten Kantore van

Mr. J. H. GEERTSEMA, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 14den October 1857, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, ten verzoeke van de Erven van wijlen Mejufvrouw de Wedw. TH. DE JONGH, vóór de Behuizing get. G 147, Zuidzijde aan Der-Akerkhof te *Groningen*, publiek worden verkocht: Onderscheidene **nette MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, als: MAH. CANAPÉ, DITO SECRETAIRE, DITO RONDE-, UITTREK- en andere TAFELS, EIKENH. KABINET, DITO LINNENKAST, TAFELS, STOELEN, ENZ.; — voorts PENDULES, SPIEGELS, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOOK- en andere KAGCHELS, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, best BEDDEGOED, VLOERKLEEDEN en CARPETTEN en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Te bezien Dingsdag bevorens van 10—12 en van 2—5 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris te bekomen.

Boeldag,

ten verzoeke van de Erven wijlen den Heer Mr. R. FEITH, in leven Notaris te *Zuidbroek*, ten Huize van den Logementhouder G. MONKHORST aldaar, op MAANDAG den 5den October 1857, **des voormiddags te tien uur**, van: eene aanzienlijke partij **BOEKEN**, in verschillende TALEN en WETENSCHAPPEN; en

des namiddags te twee uur: van allerhande **HUISMEUBELEN**, bestaande, onder anderen, in eene MAHONIEHOUTEN LINNENKAST, dito COMMODE, dito SPEELTAFEL, DIFFERENTE TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, een CANAPÉ, twee moderne KAGCHELS, KLEER- en BOEKENKASTEN, VLOERKLEEDEN, BEDDEGOEDEREN, LEDEKANT, KOPER, TIN, IJZER, GLAS, PORSELEIN, AARDEWERK, eenige VISCHNETTEN en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

Gemelde Goederen kunnen ZATURDAG bevorens, van des namiddags 2 tot 6 uur, worden bezigtigd.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

*** In de maand DECEMBER 1857, op nader te bepalen tijd en plaats, ten verzoeke van E. STEL, Mr. Timmerman, thans te *Veenhuizen*,

PUBLIEKE VERKOOP van:

I. Eene BEHUIZING, door herbouw zoo goed als nieuw, en geschikt tot alle Nering, met daarbij gelegen TUIN, groot pl. m. 20 Roeden, te *Midlaren*, Gemeente *Zuidlaren*, aan den Straatweg; —

II. Een HUIS en ERF, staande bij het voorgaande, geschikt tot **Arbeiderswoning;** —

ten overstaan van Mr. **C. E. KNIPHORST**, Notaris te *Zuidlaren.*

Inmiddels tot den 1sten December **UIT DE HAND TE KOOP.**

Verpachting

VAN

2 Tolboomen, te *Finsterwolde*,

tijd en plaats nader te bepalen, ten overstaan van den Notaris G. BAKKER. Bij deze TOLBOOMEN, welke tot 1sten Mei 1858 zijn verpacht voor jaarlijks ruim *f* 1600—00, bevindt zich eene **nette** en tot ***HERBERG*** zeer geschikte Woning.

G. BAKKER, *Notaris.*

Stempelpersen

voor BESTUREN, NOTARISSEN, HANDELAREN ENZ., volgens het **nieuwste model**, uiterst doelmatig en gemakkelijk in het gebruik; **STEMPELS** voor ZEGELLAK en INKT; **GRAVURES** in alle METALEN en FIJNE GESTEENTEN, **GESLACHTSWAPENS**, **NAAMCACHETTEN, FACSIMILÉS**, en alle andere soorten van **GRAVEERWERK** worden vervaardigd door den Graveur R. REIJNDERS, te *Leeuwarden*. Eene MODEL-STEMPELPERS, alsmede afdrukken van [illegible] soorten van STEMPELS, ZEGELS, WAPENS en CACHETTEN zijn ter bezigtiging voorhanden bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN, H.z., te *Groningen*, door wien COMMISSIËN worden aangenomen.

BOUWKUNDIG ONDERWIJS.

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat het **BOUWKUNDIG ONDERWIJS** met den **1sten October** weder **aanvang** zal nemen.

H. F. LEEMKER,
Pelsterstraat te *Groningen.*

PENDULES.

De ondergeteekende heeft weder ontvangen **Fraaije Verguldе, Gebronsde en SPELENDE PENDULES,** EERSTE KWALITEIT.

W. ZUIDEMA, *Horl. te Winschoten.*

De ondergeteekende is gesorteerd in moderne **KAGCHELS**, als BRUSSELSCHE HAARDKAGCHELS met OPEN en DIGT VUUR, naar de laatste constructie; GESLAGEN en GEGOTEN KOLOMKAGCHELS, KOOKKAGCHELS en TURFBAKKEN; alles voor [illegible] prijzen; — alsmede eene **gebruikte BASCULE** [illegible] **2000 Kilo** en een extra groote **IJZEREN BALANS.**

A. P. BOLSMAN,
te *Groningen*, in de Turftorenstraat, H [illegible]

TE KOOP:

Een gebruikte doch sterke **TILBURY.** [illegible] bevragen bij L. BUTTINGER, *Zadelmaker*, Heerestraat.

TE HUUR:

Eene ruime **WERK- of BERGPLAATS** in de Pelsterstraat. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

WORDT GEVRAAGD,

om tegen NOVEMBER aanstaande in **dienst** te treden: Een **TWEEDE BEDIENDE** in een aanzienlijk **Hotel** te **Groningen**, bij voorkeur IEMAND die in gemeld Vak **is werkzaam geweest** en Bewijzen van goed gedrag kan produceren. Adres, *franco Brieven*, onder letter **B.**, aan het BUREAU DEZER COURANT.

ER WORDT

tegen November gevraagd:

Een **KOFFIJHUISKNECHT** of **MARKEUR.** Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

De Vrouw van den Heer WILLEM ARENDSEN, Landeigenaar te *Putten*, die lang aan zenuwziekten en eene zwakke borst geleden heeft, is door het gebruik der **Revalenta** genezen. Zij was geheel uitgeteerd, vermagerd en leed gedurig aan pijn in den ruggegraat; [illegible] heeft eerst eene doos van *f* 2, later eenige van *f* 16 gebruikt en is geheel hersteld; de pijnen zijn spoedig geweken en eenige maanden later was zij gezond, opgeruimd, sterk, levenslustig en gevuld en blozend van gelaat. Zij heeft mij toegestaan u dit berigt toe te zenden, om het in de dagbladen te plaatsen.

HARDERWIJK, 30 October 1854.

Wed. G. TYHOFF.

De **Revalenta** werkt zeer gunstig op de spijsverteringswerktuigen en geneest in den grond alle ziekten die uit slechte sappen ontstaan, als: onregelmatigheid in de stoelgang, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, diarrhaea, verstoppingen, zenuwziekte, galachtigheid, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofd- en aangezigtspijn, branderigheid, graveel, roos, vallende ziekte, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in andere deelen van het ligchaam, verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, waterzucht, misselijkheid gedurende de zwangerschap en na het eten, verzwakking, hoest, aamborstigheid, slijm, aandrang van bloed naar het hoofd, enz.

Er zijn vele nagemaakte soorten; men lette er op, dat men **Du Barry's Revalenta** koope, die alleen echt te bekomen is in onderstaande Dépôts.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Delfzijl*, T. [illegible] WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Loppersum*, H. KUIPER; *Nieuwolda*, R. P. VAN CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE; *Sappemeer*, Wedw. S. SCHELTENS; *Stads-Kanaal*, H. K[illegible]KEL; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

A. Bernstein,

OVER DE GEHEIME KRACHTEN DER NATUUR.

Naar het Hoogduitsch door ***G. H. RISSIK***, 1ste—4de afl., prijs per afl. *f* 0—30.

In het laatste Nr. van het *Leeskabinet* zegt Recensent van dit Werk:

»BERNSTEIN's naam staat er ons borg voor, dat wij hier iets goeds te wachten hebben; en reeds de bloote inzage der twee eerste afl. overtuigt ons, dat wij ons in onze verwachting niet bedriegen. In aangenamen, regt onderhoudenden vorm, leert hij ons de geheime krachten der natuur kennen, en vinden wij een schat van wetenswaardige bijzonderheden medegedeeld. Wij zien met verlangen het vervolg te gemoet, en stellen ons voor op dit aanbevelenswaardige Werk terug te komen, wanneer het compleet zal zijn. Voor 's hands vermelden wij nog maar alleen, dat het uit 9 of 10 aflev., ieder van 48 bladz., zal bestaan, die voor slechts 30 Cts. verkrijgbaar zijn gesteld; een prijs, die bij den compressen en wezenlijk fraaijen druk uiterst matig te achten is."

De eerste afl. is alom ter inzage te bekomen en mag worden opengesneden.

Den koopers van: **BOVEN LUCHT EN WOLKEN**, van denzelfden Schrijver, zij het inzonderheid aanbevolen.

ROTTERDAM, September 1857.

HENDRIK ALTMANN,
Uitgever.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.